

RENAȘTEREA

FONDATOR: EPISCOP NICOLAE IVAN 1919

Anul XXII
Serie nouă
Martie
2011

3
(251)

Prețul: 2,5 lei

EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

† Preafericitul Părinte Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Cuvânt la întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei ca Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

Intronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei Andreicuț, noul Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, are loc la marea sărbătoare a Bunei-Vestiri, ca și întronizarea înaintașului său, Mitropolitul Bartolomeu Anania. Sărbătoarea Bunei-Vestiri, care se referă la începutul mântuirii lumii, are o semnificație duhovnicească deosebită pentru slujirea preoțească în Biserică, deoarece Fecioara Maria prin lucrarea Sfântului Duh a zămislit și a născut pe Mântuitorul Iisus Hristos, Fiul veșnic al lui Dumnezeu și în același timp Arhiepiscopul veșnic Care mijlocește înaintea lui Dumnezeu mântuirea neamului omenesc (Cf. Evrei 8, 6 și 9, 15), fiind numit, de asemenea, „Păstorul și Episcopul (sau Păzitorul) sufletelor voastre” (I Petru 2, 25). Întrucât Maica Domnului este Mama Arhiepiscopului veșnic ea devine și Mama duhovnicească a tuturor ucenicilor și slujitorilor lui Hristos. Acesta este și înțelesul cuvintelor Mântuitorului Iisus Hristos când pe Cruce fiind a zis ucenicului Său iubit, Sfântul Ioan Evanghelistul: „Iată, mama ta”, iar Mamei Sale: „Iată, fiul tău” (Ioan 19, 26-27). În mod semnificativ, în Biserică Ortodoxă, hirotonia arhiepiscopului, preotului și diaconului se săvârșește pe colțul drept al Sfintei Mese din Sfântul Altar, acolo unde în timpul sfințirii Bisericii se așază icoana de pânză purtând pe ea chipul Sfântului Evanghelist Ioan, cel care a rezemat capul său pe pieptul Mântuitorului Iisus Hristos la Cina cea de Taină (Cf. Ioan 13, 28), a fost prezent lângă Crucea lui Iisus în timpul răstignirii (Cf. Ioan 19, 26) și primul ucenic care a ajuns la mormântul lui Iisus Cel Înviat din morți (Cf. Ioan 20, 4). Deci, Sfântul Ioan Evanghelistul este icoana vie a celor mai statornici și mai apropiați slujitori ai lui Hristos. Acestora li se încredințează cu prioritate să poarte grijă de Sfânta Biserică a lui Hristos, reprezentată tainic de Maica Domnului cu Pruncul pe brațul stâng, lângă inimă, sau rugându-se sub Cruce ori rugându-se în ceruri (Oranta).

Sărbătoarea Bunei-Vestiri reprezintă, așa cum se spune în troparul ei, „începutul mântuirii noastre” adică începutul unirii veșnice a omului cu Dumnezeu, Izvorul vieții și al fericirii veșnice, deoarece este mântuit numai ce este unit cu Dumnezeu, după cum spune Sfântul Grigorie Teologul. În acest sens începutul mântuirii este începutul Întrupării Fiului veșnic al lui Dumnezeu, „de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria”, cum se spune în Crezul ortodox. Astfel, după cum se spune în troparul Bunei-Vestiri „Fiul lui Dumnezeu devine Fiul Fecioarei și Gavriil binevestește darul” sau harul mântuirii, în primul rând pentru că Fecioara Maria a acceptat, în mod liber și în stare de totală smerenie și ascultare, să zămislească și să nască pe Mântuitorul lumii, când a răspuns arhanghelului Gavriil cu aceste cuvinte: „Iată, roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1, 38). Smerenia Maicii Domnului devine apoi și izvor de recunoștință sau de preamărire adusă lui Dumnezeu, pentru că a ales-o pe ea, dându-i plinătatea harului, ca să slujească Lui spre împlinirea planului dumnezeiesc de mântuire a lumii (Cf. Luca 1, 46-48). Trebuie însă reținut din Sfânta Evanghelie și faptul că Maica Domnului unește în ea smerenia ascultării și curajul de a mărturisi, în același timp, bunătatea și dreptatea lui Dumnezeu, Cel ce „coboară pe cei mândri de pe tronuri și înalță pe cei smeriți” (Cf. Luca 1, 52).

Aceste trei mari virtuți ale Maicii Domnului – icoana vie a Bisericii – trebuie să fie permanent cultivate și de către toți slujitorii Bisericii, și anume: ascultarea smerită în împlinirea voinței lui Dumnezeu, recunoștința adusă Lui pentru chemarea la slujire și curajul de-a mărturisi iubirea milostivă și dreptatea sfântă ale lui Dumnezeu. În acest înțeles, însemnele arhieresti și mitropolitane primite astăzi de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei prin simbolismul lor liturgic, se referă la virtuțile slujirii arhieresti pastorale în Biserică. Mantia mare și lungă, purtată de arhieriu pe umerii săi, arată că arhieria, fiind treapta cea mai înaltă a preoției, este, în același timp, o demnitate mare și o sarcină grea.

Bogăția pliurilor din mantie simbolizează mulțimea darurilor duhovnicești care se revarsă prin harul arhieriei ca lucrare de mărturisire a adevărilor mântuitoare ale Evangheliei pe care o binevestește arhieriu, prin tripla lui slujire de învățător al dreptei credințe, slujitor al Sfințelor Taine ale Bisericii lui Hristos și păstor al clerului și credincioșilor pe calea mântuirii spre Împărăția Preasfintei Treimi. Mantia arhieriască este în primul rând mantie de învățător care formează ucenici sau discipoli și mantie de păstor spiritual care hrănește pe cei păstoriți prin rugăciune fierbinte, învățătură dreaptă și pildă de viață creștină.

Crucea pectorală simbolizează iubirea jertfelnică a lui Hristos ca izvor de lumină, har și întărire pentru iubirea jertfelnică, smerită și milostivă, a arhipăstorului de suflete, care cultivă, apără și sporește comuniunea frățească și părintească în comunitatea eclesială, luminată și sfințită de „harul Domnului Nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu – Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh” (II Cor. 13, 13). Crucea pectorală semnifică, în același timp, Jertfa și Învierea lui Hristos, dar și dificultățile și bucuriile slujirii sacerdotale sau pastorale. De aceea, în fiecare duminică la Utrenie, Biserica proclamă adevărul că „prin Cruce a venit bucurie la toată lumea.”

Engolpionul, ca medalion pe care este imprimată icoana Domnului Nostru Iisus Hristos, Capul Bisericii și Păstorul Cel Bun, sau icoana Maicii Domnului ea însăși fiind icoana Bisericii, simbolizează iubirea smerită și milostivă a lui Hristos și a Maicii Domnului pentru Biserică, pentru mântuirea și sfințirea oamenilor. Engolpionul îl îndemnă pe arhieriu să cultive aceeași iubire smerită și milostivă pentru Biserică.

Continuare în pag. 2

Cuvânt la întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei...

Continuare din pag. 1

amilafca neagră cu cruce, semn distinctiv al Mitropolitului în Biserica Ortodoxă Română, simbolizează harul care acoperă și păzește ca un voal pe păstorul monah smerit și jertfelnic, pentru a cultiva, în același timp, comuniunea cu Dumnezeu prin rugăciune unită cu pocăință pentru păcate și comuniunea eclesială, prin consultare și conlucrare sinodală la nivel de Mitropolie. Crucea de pe camilafca Mitropolitului arată că acesta are o demnitate și o responsabilitate în plus față de ceilalți ierarhi din Mitropolie, având și slujirea de a coordona și reprezenta comuniunea și cooperarea arhierescă în Mitropolia pe care o conduce.

Cârja arhierescă mitropolitană simbolizează responsabilitatea pastorală de a apăra integritatea spirituală a eparhiei pe care o păstorește și a Mitropoliei pe care o conduce, astfel încât cei păstoriti să nu fie răpiți ori răniți de învățături greșite și în-

șelătoare. Potrivit conținutului formulei de înmănare a acesteia, cârja pastorală, ca și toiagul pastoral, amintește celui care o poartă că are responsabilitatea pastorală de a deștepta sau îndrepta duhovnicește pe cei delăsători sau îndărătnici, dar mai ales de a-i sprijini pe cei slabi în mersul lor pe calea mântuirii. Pe scurt, cârja pastorală simbolizează, în același timp, demnitatea și responsabilitatea arhipăstorului de suflete, care va da seama în fața lui Dumnezeu de sufletele celor încredințați lui spre păstorie părintească pe calea mântuirii. (Cf. Evrei 13, 17)

Toate aceste mari responsabilități exprimate simbolic de însemnele pastorale arhieresti și mitropolitane pot fi împlinite numai cu ajutorul harului lui Dumnezeu și prin conlucrarea chiriarhului sau arhierelui cu clerul și credincioșii din eparhie, precum și prin consultarea și conlucrarea mitropolitului cu ierarhii din Mitropolie. Iată de ce este nevoie ca toți cei ce conduc eparhii și sinoade să fie permanent pomeniți în rugăciunile Bisericii după pilda Bisericilor întemeiate de Sfinții Apostoli (Cf. Evrei 13, 18).

Astăzi Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Părinte Andrei, al Alba Iuliei a primit o demnitate mai mare și o responsabili-

tate mai grea decât cea de arhiepiscop, și anume slujirea de Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

Totuși, bogata experiență pastorală a Înaltpreasfințitului Sale de chiriarh la Alba Iulia timp de două decenii, cu multiple rodire duhovnicești, instituționale și misionare, îl va ajuta să desfășoare și la Cluj o lucrare folositoare Bisericii noastre. Desigur, municipiul Cluj – Napoca este mai mare decât Alba Iulia ca număr de locuitori, de universități, de școli teologice confesionale, de instituții de cultură, dar și de posibilități economice. Cu alte cuvinte, în această nouă slujire de Mitropolit la Cluj apar mai multe solicitări de reprezentare, dar și mai multe posibilități de lucrare misionară.

În această zi de sărbătoare a Bunei-Vestiri, ne rugăm Maicii Domnului și tuturor sfinților să ocrotească și să ajute pe Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei să răspundă, precum odinioară Sfânta Fecioară Maria, Maica Domnului, cu smerită ascultare și multă bucurie, chemării adresate lui de către Sfântul Sinod al Bisericii noastre de-a păstori la Cluj ca Arhiepiscop și Mitropolit, spre slava lui Dumnezeu și mântuirea oamenilor, întru mulți și binecuvântați ani!

GRAMATA PATRIARHALĂ

LA ÎNTRONIZAREA

Înaltpreasfințitului Andrei

CA MITROPOLIT AL CLUJULUI

† DANIEL,

Prin harul lui Dumnezeu,

Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei
și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

e cuvine să facem cunoscut tuturor că Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a așezat în Sfânta Sa Biserică slujiri și vrednicii deosebite prin trimiterea Preasfântului și de viață făcătorului Duh peste Sfinții Săi Ucenici și Apostoli, întărindu-i pe aceștia într-o propovăduirea cuvântului Evangheliei Sale, săvârșirea Sfințelor Taine și călăuzirea credincioșilor pe calea mântuirii (cf. Matei 28, 19), iar Sfinții Apostoli, prin harul Sfântului Duh, au așezat în cetăți episcopi, preoți și diaconi, spre a păstori Biserica lui Hristos (cf. Fapte 20, 28).

De aceea, ca slujitor al Bisericii lui Hristos în vrednicia de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, văzând că a rămas vacant scaunul de Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, prin mutarea la Domnul, în ziua de 31 ianuarie 2011, a vrednicului de pomenire Arhiepiscopul și Mitropolitul BARTOLOMEU (Anania), și călăuzit fiind de îndatorirea de a nu lăsa această Arhiepiscopie și Mitropolie lipsită de cârmuitorul ei canonic, pe temeiul prevederilor Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, am convocat la sediul Mitropoliei din Cluj-Napoca, în ziua de luni, 14 martie 2011, Sinodul Mitropolitan al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, în cadrul căruia, prin vot secret consultativ, au fost desemnați doi candidați din lista ierarhilor eligibili, iar marți, 15 martie 2011, ședința specială de consultare a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului cu membrii Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, cu membrii clerici și mireni din celelalte eparhii ale Mitropoliei, delegați în Adunarea Națională Bisericească și cu ceilalți participanți de drept, în cadrul căreia, prin votul participanților a fost menținută lista stabilită de Sinodul Mitropolitan, în vederea alegerii de către Sfântul Sinod a noului Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

Împlinind această procedură statutară bisericească și luând aminte la îndatoririle ce Ne revin ca Patriarh, am convocat Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ziua de vineri, 18 martie 2011, la Reședința Patriarhală din București, care a procedat statutar la alegerea noului Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

În urma votului exprimat, Sfântul Sinod a ales în scaunul vacant al Arhiepiscopiei, Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului pe Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, Arhiepiscopul Alba Iuliei, care s-a arătat vrednic de această chemare prin statornicia sa întru dreapta credință; prin pregătirea sa teologică dobândită la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, apoi prin desăvârșirea studiilor de doctorat în teologie la Institutul Teologic Universitar din București, unde a dobândit titlul academic de Doctor în Teologie; prin râvna și dăruirea sa pentru învățământul teologic universitar, înființând în anul 1991 Facultatea

de Teologie Ortodoxă în cadrul Universității 1 Decembrie 1918 din Alba Iulia, unde predă în calitate de profesor disciplina Morală și Spiritualitate Ortodoxă, iar în perioada 2000-2008 funcționând și ca Decan al acestei Facultăți; prin participarea la întruniri, simpozioane și conferințe teologice; prin slujirea liturgică și pastorală a Sfintei Biserici în diferite trepte și ascultări bisericești, ca preot de parohie, din anul 1976, ca vicar administrativ eparhial la Episcopia Alba Iuliei, din anul 1985, iar apoi, din anul 1990, prin slujire rodnică în treapta Arhieriei, ca Arhieriu-vicar la Episcopia Alba Iuliei, ca Episcop al Alba Iuliei, iar din anul 1998, când Episcopia Alba Iuliei a fost ridicată la rangul de Arhiepiscopie, ca Arhiepiscop al Alba Iuliei;

prin bogata activitate edilitar-gospodărească, de asistență socială, editorială și în domeniul mass-media desfășurată în timpul păstoririi la Alba Iulia, constând în construirea, restaurarea sau repararea a numeroase biserici, case parohiale și mănăstiri, multe dintre acestea înființate sau reînființate; construirea clădirii Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia; înființarea și organizarea sub patronajul eparhiei a 70 de unități de asistență socială (orfelinate, case de copii de tip familial, cămine de bătrâni, cantine sociale, cabinete medicale etc.); înființarea Editurii Reîntregirea și a Tipografiei eparhiale, a revistei eparhiale Credința Străbună și a revistei Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia Altarul Reîntregirii, precum și a postului de radio Reîntregirea al Arhiepiscopiei Alba Iuliei și înființarea unui Seminar Teologic Ortodox în Alba Iulia.

Drept urmare, potrivit rânduielilor canonice și prevederilor statutare ale Bisericii Ortodoxe Române, astăzi, vineri, 25 martie 2011, la sărbătoarea Bunei Vestiri, în Catedrala Mitropolitană din Municipiul Cluj-Napoca, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, Noi, DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, oferim Înaltpreasfințitului Părinte ANDREI mantia, crucea și engolpionul, precum și camilafca cu cruce, adică însemnele rangului mitropolitan, îi înmănăm cârja arhipăstorească și îl întronizăm ca Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

Pe temeiul celor arătate mai sus, al Sfințelor Canoane și al prevederilor art. 26 lit. o) și art. 133 alin. (2) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, facem cunoscut tuturor această GRAMATĂ PATRIARHALĂ și dăm alesului Arhiepiscop și Mitropolit, Înaltpreasfințitului Părinte ANDREI, împuternicirea canonică de păstorie ca Arhiepiscop al de Dumnezeu păzitei Arhiepiscopii a Vadului, Feleacului și Clujului, cu toate orașele și satele care țin astăzi și vor ține și în viitor de această Sfântă Arhiepiscopie, drept mărturie că Înaltpreasfinția Sa, dobândind demnitatea de Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, are dreptul și puterea de a așeza, după rânduie-

șile Sfintei noastre Biserici și după legile țării: cântăreți, citeți, ipodiaconi, diaconi, preoți și protopopi la toate bisericile din Arhiepiscopia Înaltpreasfințitului Sale, precum și stareți și starețe, egumeni și egumene la mănăstiri și schituri și de a rândui toate câte i se cuvin ca ierarh eparhial, spre folosul duhovnicesc al eparhiei pe care o păstorește pe calea mântuirii, precum și de a exercita drepturile și a îndeplini toate îndatoririle prevăzute de sfințele canoane, de tradiția bisericească și de legiuirile Bisericii noastre ca Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

Din partea Înaltpreasfințitului Sale așteptăm, așa cum îndeamnă Canonul 34 Apostolic, cinstire și ascultare față de Patriarhul României și față de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române; să continue și să sporească lucrarea înaintașilor în acest scaun arhiepiscopal și mitropolitan; să lucreze în comuniune cu ceilalți ierarhi din Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului; să arate iubire de neam, grijă părintească pentru parohii și mănăstiri, pentru valorile credinței ortodoxe, pentru cultura creștină, pentru învățământul teologic și religios, precum și dragoste părintească față de clerul și dreptcredincioșii creștini, tineri și vârstnici, făcându-se tuturor călăuză întru păstrarea neștirbită a dreptei credințe și a rânduielilor Bisericii noastre străbune; să cultive relații frățești de cooperare cu Mitropolia Ardealului în rezolvarea problemelor comune de ordin pastoral și social ale credincioșilor ardeleni; să se consulte și să coopereze cu autoritățile de Stat spre binele Bisericii și al poporului român; să cultive relații de respect reciproc cu alte culte oficial recunoscute, pentru păstrarea păcii sociale.

Așadar, tuturor celor din cinul preoțesc și cinul călugăresc, precum și tuturor dreptcredincioșilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, le recomandăm părintește și frățește, cu multă prețuire, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI, drept chiriarh al lor, chemându-i să îl întâmpine cu dragoste fiască, să îl asculte și să îl cinstească, arătându-i în toate împrejurările sprijin și împreună-lucrare în tot ceea ce săvârșește spre folosul Bisericii și al poporului român. Prețuind cu multă bucurie însuflețirea și dorința clerului și credincioșilor ortodocși români din Transilvania de-a păstra unitatea națională și bisericească, îi povățuim pe toți cu părintească dragoste ca, sub îndrumarea noului lor arhipăstor, să păstreze și să întărească unitatea Ortodoxiei românești, viețuind în pace și în bună înțelegere ca fii duhovnicești care cred cu statornicie în Hristos și „întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”.

Încredințăm pe noul Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, milostivirii Bunului Dumnezeu, rugăciunilor Sfântului Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului, Sfinților Martiri și Mărturisitori Năsăudeni, precum și tuturor Sfinților Români cunoscuți și necunoscuți care, prin nevoințele lor, au sfințit acest pământ binecuvântat al Transilvaniei.

De asemenea, îl încredințăm pe Înaltpreasfinția Sa rugăciunilor Înaltpreasfințitului și Preasfințitului Părinte ierarhi din Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, rugăciunilor cucernicilor preoți din parohii, împreună ostenitori în ogorul Bisericii, rugăciunilor neîncetate ale călugărilor și călugărițelor din mănăstiri și schituri, precum și rugăciunilor binecredincioșilor creștini din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, față de care Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI este chemat să arate dragoste părintească și purtare de grijă duhovnicescă. Și astfel, într-un cuget și o simțire, împreună să preamărim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea deoiființă și nedespărțită. Amin!

Cuvântul

*Înaltpreasfințitului
Andrei Andreicuț,*

Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului

*Preafericite Părinte Patriarh,
Înaltpreasfinții și Preasfinții Voastre,
Excelețele Voastre, conducători ai celorlalte confesiuni creștine,
Domnilor miniștri, Domnilor Parlamentari,
Distinși membri ai corpului academic clujean,
Onorate oficialități centrale și locale, Preacuvioși și Preacucerfici Părinți,
Preacuvioase maici și iubii frați și surori,*

In aceste momente solemne, cu smerenie, dau slavă Preasfintei Treimi pentru lucrarea ei minunată dintotdeauna, săvârșită în Biserica Sa.

Apoi, cu recunoștință, mulțumesc Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și Sfântului Sinod, care m-au chemat la această slujire plină de responsabilitate; pe de o parte, această slujire îmi aduce mângâierea continuării misiunii în slujba lui Hristos, în calitate de mitropolit, pe de altă parte, îmi oferă o cruce în plus.

Mitropolitul este și el episcop, doar că, din punct de vedere pastoral și administrativ, are responsabilități mai mari. Referitor la slujirea episcopală Părintele Dumitru Stăniloae scrie că „episcopii sunt ramurile care, pornind din aceeași tulpină apostolică, extind harul și conținutul vieții apostolice, în toate rămurile care sunt preoții și în toate frunzele sau rodurile care sunt credincioșii. Mai bine zis, aceeași sevă care este Hristos se extinde prin episcopi și preoți în tot pomul Bisericii, aflându-se în mod nemijlocit în fiecare mădular al ei. Fără harul succesiunii apostolice a ierarhiei și fără învățătura apostolică transmisă odată cu el, n-ar fi creștini botezați, nu s-ar împărtăși creștinii cu Hristos în Euharistie, nu L-ar cunoaște pe Hristos în lucrarea Lui în ei așa cum a fost și cum a lucrat în tot trecutul”.

Convins de această realitate, în misiunea mea, mai întâi de toate în acțiunile ce le voi demara, mă voi consulta cu Preafericitul Părinte Patriarh și voi fi în deplină ascultare față de hotărârile Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. În comuniune cu episcopatul ortodox al Bisericii noastre, cu tot episcopatul Bisericii Ortodoxe Universale, mă voi strădui să-L slujesc pe Hristos cu dăruire și cu credincioșie.

Știu că această slujire este înălțătoare și sublimă dar, în același timp, grea, încărcată cu multe sarcini și griji, pentru că, pe ierarh trebuie să-l întristeze și să-l doară tot ce-l poate întrista și durea pe Mântuitorul. Plecând de la persoana noastră, de la cei apropiați, de la cei pe care-i păstorim, de la orașul nostru, de la eparhia noastră, de la Mitropolia noastră, de la Țara noastră, de la lumea în care trăim, observăm cât de multe sunt necazurile și problemele cu care se confruntă oamenii și cât de cumplit este păcatul în diferitele lui ipostaze. Toate acestea-L dor pe Mântuitorul și trebuie să ne doară și pe noi!

În testamentul pe care ni l-a lăsat înaintașul nostru, vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu, luând în calcul situația complexă de astăzi, a scris: „La căma Mitropoliei îmi doresc un urmaș vrednic și demn, credincios Bisericii Ortodoxe, responsabil, integru, adversar al corupției de orice fel și sub orice formă, care să continue și să desăvârșască ceea ce am început eu”. Ne vom strădui să împlinim și să continuăm misiunea pastorală transmisă nouă.

În misiunea noastră, așa cum specificam, vom fi în deplină conlucrare cu episcopii Sinodului Mitropolitan al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Dar, în același timp, vom fi în conlucrare cu ierarhii din Sinodul Mitropoliei Ardealului. Și, așa cum ne-a sfătuit Părintele Patriarh Daniel, și cum a hotărât Sfântul Sinod, pentru problemele de importanță comună, ne vom întâlni în sinaxă de două ori pe an, pentru că formăm o singură Transilvanie. Iar pe episcopii vicari ai Arhiepiscopiei Clujului îi încredințez de toată dragostea și buna conlucrare.

În ceea ce privește misiunea mea pastorală și administrativă, în relațiile cu preoții și credincioșii, mă voi călăuzi după câteva principii:

a) Atât cât îmi va permite timpul îi voi primi pe toți preoții și credincioșii cu bucuriile, cu necazurile și cu problemele lor. Toți laolaltă formăm Biserica lui Dumnezeu, iar drumul spre mântuire îl facem împreună.

b) La Sfânta Liturghie și în rugăciunile particulare ei toți vor fi în inima mea. În acest sens, Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă „să facem cereri, rugăciuni, mijlociri, pentru toți oamenii... că acesta este lucru bun și primit înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, care voințește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (1 Timotei 2,1-4).

c) Pe lângă disponibilitatea de a-i primi, asculta și de a mă ruga pentru dâșii, mă voi strădui să-i ajut după puterile

mele, potrivit tot îndemnul Sfântului Apostol Pavel, care zice: „purtați-vă sarcinile unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos” (Galateni 6,2). Am pomenit aici doar aceste trei principii, întrucât le-am considerat mai importante.

În același timp, sufletul meu așteaptă și din partea fraților lor aceeași deschidere. Am nevoie de duhovnicescul atașament al clerului, al cinului monahal și al credincioșilor. Am nevoie de rugăciunile, dragostea și ascultarea lor. Același Sfânt Apostol Pavel zice: „Ascultați pe mai-marii noștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre, având să dea de ele seamă, ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând, căci aceasta nu v-ar fi de folos” (Evrei, 13,17).

Mă voi opri acum la o altă importantă dimensiune a misiunii mele: și anume, relațiile cu Universitatea și cu toate instituțiile din Cluj și din Mitropolie. Intelectualii au un rol covârșitor în ceea ce privește progresul României de astăzi și de mâine. Ei îi formează pe tinerii noștri. Lor le spune Înțeleptul Solomon: „Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie s-o aibă, și chiar

când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea” (Pilde 22,6). Cu gândul la această lucrare de maximă importanță pe care o desfășoară, îi asigur de prețuirea, dragostea, conlucrarea și atașamentul meu. Intelectualitatea noastră nu-i scutită nici de ispite. Obiectivi fiind, ne dăm seama că intelectualitatea trăiește de mult timp într-o lume secularizată și secularizantă. De aceea, în cele ce urmează, vă voi reda o întrebare retorică a lui Octavian Goga: „Și acum, fără a-ți cere un răspuns, stau și mă întreb: Care este credința dumneata, intelectual al nației mele? Când ai pornit de acolo, din căsuța de la țară, și te-ai dus la școală, mai ziceai «Tatăl nostru» seara și visai cu iele și pricolici. Duceai în suflet moștenirea din bătrâni: o candelă care licărea în taină și-ți lumina drumul. Dar și s-a risipit moștenirea asta. S-a spulberat zi de zi și s-a fărâmițat în calea ta. Și, fără să vreau, îmi vine în minte o problemă atât de mare și atât de nebagată în seamă a vremii noastre frământate de patimi mici: educația religioasă a cărturarimii noastre. Nu găsiți că ar trebui făcut ceva pentru a ne salva tineretul, dându-i dascăli luminați, cari în școlile secundare să-l învețe credința în Dumnezeu, și preoți cu guri de aur cari să cuvânteze acolo, în centrele studențimii noastre universitare? Fiindcă, așa cum suntem astăzi, noi nu știm ce vrem și nu știm unde mergem”. În mare măsură, cele afirmate de Goga atunci se potrivesc și astăzi.

Plecând de la această idee, îmi mărturisesc intenția, așa cum a făcut înaintașul meu, să mă ocup de tineri. De fapt, voi continua lucrarea de la Alba Iulia, unde am înființat două școli teologice, Facultatea de Teologie și Seminarul Teologic, care au o așezare duhovnicească bună și pe care-o doresc și aici la Cluj. În acest sens, tinerii au deschisă poarta sufletului meu și le voi răspunde, după posibilități, solicitărilor. ASCOR-ul și celelalte organizații de tineret vor fi tratate cu multă sollicitudine. Iar proiectul catehetic „Hristos împărtășit copiilor” început de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel va fi implementat în toată Mitropolia.

Punctual, la Catedrala Mitropolitană, duminică seara, se va derula proiectul catehetic „O seară cu Domnul Hristos și cu Preasfânta Sa Maică”. Postul de Radio „Renașterea” pe care Mitropolitul Bartolomeu, prin testament, ni-l lasă în

grijă, va fi în atenția noastră. El va colabora cu mijloacele media ale Sfintei Patriarhii, iar revistele „Renașterea” și „Tabor” vom încerca să le menținem la înălțimea cuvenită.

O altă lucrare importantă a Bisericii este cea socială. În perioada de început a creștinismului două preocupări erau pe primul plan: participarea la Liturghie și filantropia. De fapt, criteriul Judecării Universale îl vor constitui faptele milei suflatești și trupești. „Flămând am fost, și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost, și Mi-ați dat să beau; străin am fost, și Mi-ați primit; gol am fost, și Mi-ați îmbrăcat; bolnav am fost, și Mi-ați cercetat; în temniță am fost, și ați venit la Mine” (Matei 25,35-36), ne va spune Mântuitorul. Astfel, implicarea socială, într-o lume cu atât de mulți oameni necăjiți, copii abandonati, bătrâni singuri, bolnavi de toate felurile, va fi o preocupare de suflet.

Avem în acest sens experiența conlucrării cu administrațiile județene și locale din Arhiepiscopia Alba Iuliei, obținând adesea rezultate bune, peste așteptări. Cu atât mai mult sperăm la rezultate remarcabile în Cluj, unde instituțiile medicale sunt „de primă mână”, iar posibilitățile administrațiilor locale sunt mult mai mari.

Clujul, metropolă a Transilvaniei, nu este locuit numai de români ortodocși, ci și de alte etnii și confesiuni. Toți însă viețuim prin harul și iubirea lui Dumnezeu. De aceea, în spirit ecumenic, fără a face rabat doctrinar, le deschidem brațele celorlalte confesiuni, începând cu greco-catolicii, continuând cu romano-catolicii și protestanții, urmând îndemnul Sfântului Apostol Pavel, care zice: „Îngăduiți-vă unii pe alții în iubire, silindu-vă să păziți unitatea Duhului, întru legătura păcii” (Romani 4,2-3).

Preafericirea Voastră, Onorată asistență,

In aceste momente sfinte, gândul îmi merge de parte, „la obârșie, la izvor”, la satul Oarța de Sus din Maramureș, la Părinții Andrei și Elena, la minunata mea bunică, Iuliana, a cărei credință o râvnesc și acum. Preotul copilăriei mele a fost un intelectual cu o cultură temeinică, pe nume Ioan Mihali. Minunata dascălița Margareta Chira mi-a pus creionul în mână, când eram copil, iar liceul l-am urmat în Cehul Silvaniei.

După ce am absolvit Facultatea de Construcții Căi Ferate am ajuns aici, în Cluj, la Întreprinderea de Construcții Căi Ferate. În devenirea mea, din acea vreme, rămân în altarul sufletului, la loc de mare cinste, trei duhovnici: Părintele George Teodorescu de la Schitul Darvari din București, Părintele Paisie Olaru de la Sihla (județul Neamț) și, mai apoi, Părintele Arsenie Papacioc de la Techirghiol. După ce am studiat la Institutul Teologic Universitar de la Sibiu, la 25 august 1978, în această Catedrală, mult rugătorul Arhiepiscop Teofil Herineanu m-a hirotonit diacon, iar pe 27 august 1978, la Apahida, preot. Au urmat șapte ani de misiune pastorală în orașul Turda. Am întâlnit acolo oameni deosebiți pe care, când a venit timpul să plec, i-am părăsit cu greu. Vrednicul de pomenire Arhiepiscop Teofil, gândindu-se că aș putea împlini o misiune mai mare, m-a transferat la Parohia „Iris” din Cluj, transfer care n-a fost recunoscut de către Departamentul Cultelor niciodată, Arhiepiscopul fiind nevoit să cedeze. Dar toate s-au petrecut cu îngăduința lui Dumnezeu, chiar și încercările care au mai urmat. În 1985 Vrednicul de pomenire episcop Emilian Birdaș al Alba Iuliei, m-a solicitat să mă transfer la Alba Iulia, ca preot slujitor, și am acceptat. Cinci ani am fost preot paroh la „Măieri I” în Alba Iulia; iar apoi, 21 de ani, chiriarhul Arhiepiscopiei Alba Iuliei. Soborul de ierarhi care m-a hirotonit episcop în ziua de 25 februarie 1990 l-a avut protos pe Mitropolitul cărturar Antonie Plămădeală. Iar părinte duhovnicesc mi-a fost blândul episcop Ioan Mihălțan, până s-a mutat la Domnul (2008).

Cu mila și binecuvântarea lui Dumnezeu, legăturile duhovnicești cu oameni iubitori de cele sfinte au fost multe, iar lucrarea pastorală a fost rodnică. Acum, când Preafericirea Voastră și Sfântul Sinod m-ați chemat la această înaltă slujire, de a-i urma în scaun vrednicului Mitropolit Bartolomeu, mă gândesc cum a rodit lucrarea pastorală prin cele două școli teologice înființate și îndrumate la Alba Iulia, prin cele 43 de vetre monahale noi, prin multele așezăminte de asistență socială înființate și organizate, prin postul de radio Reîntregirea, și mai ales, prin jertfelnicia preoților și credincioșilor noștri dragi pe care i-am păstorit 21 de ani (1990-2011).

Tuturor le mulțumesc din suflet și vă asigur, pe Preafericirea Voastră, Sfântul Sinod, Sinodul Mitropolitan, clerul și credincioșii acestei Mitropolii, că voi sluji Domnului Hristos cu râvnă și dăruire. Așa să-mi ajute Dumnezeu! Amin!

† ANDREI,

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

MESAJUL PREȘEDINTELUI

Sunt deosebit de onorat să vă adresez salutul meu deosebit de călduros cu prilejul mării sărbători a Bunei-Vestiri, zi aniversară a Mitropoliei Clujului, Albei Crișanei și Maramureșului, și, totodată, ziua întronizării Înaltpreasfințitului Sale Părintele Mitropolit Andrei Andreicuț. Doresc să vă mulțumesc pentru invitația de a împărtăși bucuria acestui eveniment însemnat pentru Biserica Ortodoxă Română, pentru credincioșii care își întâmpină noul arhieru și pentru întreg orașul Cluj-Napoca. Alegerea Înaltpreasfințitului sale Andrei Andreicuț, prin decizia Sfântului Sinod, la data de 18 martie anul curent, reprezintă începutul unei misiuni și, totodată, continuarea proiectelor pe care Înaltpreasfințitul Părinte Bartolomeu Anania le-a inițiat în domeniul ecleziastic și social. Cu acest prilej, aș dori să subliniez importanța prezenței Bisericii în societate și rolul formativ al valorilor creștine pe care aceasta le promovează prin programele sale filantropice și educaționale. Europa Unită recunoaște cultelor religioase statutul de interlocutor și partener sub forma unei pluralități a formelor de dialog și cooperare pentru o civilizație a păcii și a solidarității. În acest sens, colaborarea dintre Biserică și instituțiile Statului reprezintă o premisă pentru dezvoltarea societății românești, creând cadrul necesar unei participări responsabile la binele nostru comun.

Doresc să îmi exprim întreaga apreciere față de solidaritatea cu care Patriarhia Română a răspuns la situația de criză pe care o traversăm la nivel global, investind în implementarea unor platforme-program cu caracter social și educațional. Consider că avem datoria comună de a veni în întâmpinarea celor aflați în suferință și a celor care au nevoie de sprijinul nostru.

Înaltpreasfinția voastră, în aceste momente de mare sărbătoare pentru Biserica Ortodoxă Română și pentru credincioșii Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, doresc să vă adresez cele mai calde urări de viață îndelungată și slujire rodnică în înalta treaptă arhierescă pe care v-a încredințat-o Biserica.

Întru mulți ani!

*Traian Băsescu
Președintele României*

MESAJUL

DIN PARTEA GUVERNULUI

Salutăm cu multă bucurie acest eveniment din viața Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei Andreicuț, ales în această demnitate de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința sa de lucru din 18 martie 2011. Scaunul mitropolitan de la Cluj poartă pecetea slujirii memorabile în domeniul vieții bisericești și al culturii vrednicului de pomenire Mitropolitul Bartolomeu. Acum este chemat la această înaltă responsabilitate Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, care, prin slujirea cu credință, devotament și dăruire a Bisericii și a semenilor, și-a făcut un nume de bun părinte în slujirea ca ierarh în cetatea Unirii, Alba Iulia.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei s-a remarcat prin valorificarea și actualizarea tradiției Bisericii într-un mod dinamic în societatea contemporană, îmbinând slujirea spirituală cu misiunea social-filantropică, întărind deopotrivă monahismul și învățământul teologic. Totodată, a cultivat în rândul credincioșilor virtuțile întemeiate prin iubirea creștină care să rodească pacea în sufletele lor și buna înțelegere cu toți semenii fără deosebire de etnie sau confesiune. Suntem convinși că aici, la Cluj-Napoca, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei va reuși să valorifice potențialul ecumenic al acestei zone cu multă responsabilitate în efortul solidar al celorlalte culte, pentru a răspunde nevoilor concrete ale societății contemporane.

Folosim acest prilej, Înaltpreasfinția voastră, spre a vă transmite sincere felicitări pentru întronizarea în scaunul mitropolitan al Clujului, dorindu-vă multă sănătate și multe realizări în slujirea la care ați fost chemat.

*Emil Boc
Prim-ministrul României*

Cuvântul de bun-venit
din partea clerului și a credincioșilor
din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului

*Preafericite Părinte Patriarh DANIEL,
Înaltpreasfințiti Părinți Arhiepiscopi și Mitropoliți,
Înaltpreasfințiti Părinți Arhiepiscopi,
Preasfințiti Părinți Episcopi, Episcopi-vicari și Arhieriei-vicari,
Stimate Domnule Prim Ministru, Domnilor Miniștri,
Domnilor Parlamentari, Distinși reprezentanți
ai autorităților locale, civile și militare
Onorată asistență, Iubiți credincioși,*

Suntem cu toții martori privilegiați ai unuia dintre momentele de hotar din viața arhiepiscopiei și mitropoliei noastre: întronizarea noului arhiepiscop și mitropolit în persoana Înaltpreasfințitului ANDREI ANDREICUȚ, ales în această demnitate de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 18 martie 2011.

Istoria Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, cu cele doar nouă decenii de existență, o plasează între eparhiile tinere ale Bisericii Ortodoxe Române. Rădăcinile ei însă coboară adânc în istorie, mai precis până în secolul al XV-lea, când Sfântul Voievod Ștefan cel Mare al Moldovei (1457-1504) a întemeiat pentru românii ortodocși din nordul Transilvaniei mai întâi episcopia de la VAD (pe malul Someșului) iar apoi pe cea de la FELEAC (în imediata vecinătate a Clujului). Cele două episcopii, înghițite de vitregiile istoriei, au reînviat în noua Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului, înființată prin

hotărârea Consistoriului arhiepiscopiei de la Sibiu din februarie 1919 și recunoscută prin Decretul Regal din iulie 1921.

Cele nouă decenii de existență a Eparhiei noastre, cu toate componentele a ceea ce numim, generic, „viață bisericească”, s-au dovedit a fi sub permanenta purtare de grijă a lui Dumnezeu, Care a rânduit mereu omul potrivit la locul potrivit, omul care să sfințească locul, ierarhul potrivit la momentul potrivit. Episcopul NICOLAE IVAN (1921-1936) – ctitor de eparhie și catedrală, episcopul NICOLAE COLAN (1936-1957) – profesor de teologie, om de cultură, membru al Academiei Române, arhiepiscopul TEOFIL HERINEANU (1957-1992) – om al rugăciunii și al milosteniei, al slujirii și al misiunii pastorale jertfelnice în vremuri de prigoană, și arhiepiscopul și mitropolitul BARTOLOMEU ANANIA (1993-2011) – personalitate binecunoscută în spațiul bisericesc și cultural al României, teolog, dramaturg, poet, scriitor, traducător, orator renumit, au fost toți, cu adevărat, slujitori aleși de Dumnezeu pentru a conduce pe calea mântuirii obștea credincioșilor ortodocși români din această parte de nord a Transilvaniei.

Ultimii 18 ani din viața eparhiei noastre, prin toate cele pe care le vedem astăzi atât în planul pastoral, cultural și economic cât și în cel misionar-social, au adus roade bogate. Cele peste 150 de biserici nou construite în cuprinsul eparhiei, cele 22 de mănăstiri, cu excepția mănăstirii Nicula, pornite de la iarbă verde, editura „Renașterea”, cu zeci de titluri de carte de Teologie și nu numai, revista „Renașterea”, Radio „Renașterea” – care duce în casa creștinilor, pe calea undelor, Amvonul și Sfântul Altar –, sutele de Sfinte Liturghii arhieresti

săvârșite în fiecare an pe tot cuprinsul eparhiei, lucrarea misionară realizată în parohii în cele două posturi mari, asistența religioasă asigurată celor din spitale, unități militare, penitenciare, așezăminte pentru ocrotirea copiilor și a celor vârstnici, Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” sunt doar un foarte comprimat inventar al celor pe care Dumnezeu, prin slujitorii Săi, le-a lucrat în eparhia noastră. Prin toate acestea arhiepiscopul și mitropolitul BARTOLOMEU s-a așezat nu numai în istoria eparhiei și a Bisericii, ci și în inimile preoților și ale credincioșilor care și-au hrănit sufletul, și-au luminat mintea, și-au primit răspunsuri la întrebările esențiale ale existenței prin atitudinea și cuvântul Chiriarhului.

Prin aceeași purtare de grijă a lui Dumnezeu ne primim astăzi, de praznicul Bunei-Vestiri, pe noul arhiepiscop și mitropolit în persoana Înaltpreasfințitului ANDREI ANDREICUȚ, care după 25 de ani de slujire a Eparhiei Alba Iuliei, din care 21 de ani ca întâistător, se întoarce la eparhia în care și-a început lucrarea în ogorul Domnului.

Personalitatea Părintelui Arhiepiscop Andrei este binecunoscută în această parte de țară atât prin activitatea pastoral-misionară cât și prin cea administrativ-gospodărească pe care a desfășurat-o în cei 33 de ani de slujire a Altarului Bisericii strămoșești. Cei 21 de ani de arhierie lasă în patrimoniul Arhiepiscopiei de Alba Iulia o Facultate de Teologie (cu imobil propriu) un Seminar Teologic (cu imobil propriu), o editură „Reîntregirea”, postul de radio „Reîntregirea”, revista eparhială „Credința străbună”, revista „Altarul Reîntregirii” a Facultății de Teologie, 42 de mănăstiri, 49 de așezăminte de asistență socială, ca să amintim doar proiectele mari. În plan personal, cei 21 de ani de lucrare arhierescă se concretizează și prin scrierea și publicarea a 12 volume teologice și câteva zeci de articole și studii, publicate în reviste teologice și de cultură. Peste toate acestea, se așază, ca o cunună, lucrarea duhovnicească semănată în sufletele credincioșilor și preoților pe care i-a păstorit cu dragoste, cu răbdare, cu bunătatea cuvântului și a gestului, cu atașament în momentele grele și care i-au amprentat chipul unui părinte iubit și ascultat.

Înainte de a încheia, vă rog să-mi permiteți ca în numele Centrului Eparhial să aduc respectuoase mulțumiri Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru dragostea și bunătatea cu care a condus Arhiepiscopia și Mitropolia noastră vreme de două luni, ca Locțiitor de Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului (31 ianuarie – 25 martie 2011).

Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei,

Vă rog să-mi îngăduiți ca în numele preoților și al credincioșilor să Vă spunem „Bun venit” la cărma Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și a Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, încredințându-vă de dragoste fiască și ascultare. Vă întâmpinăm cu versurile înaintașului Înaltpreasfințitului Voastre, în slujirea de Arhiepiscop și Mitropolit la Cluj:

„Cum vameșul din templu se preamărea'n genunchi,
Așa urci munți pe brâncii smeritei cugetări.
Lipsească tresărirea din albele'ntrebări,
Întoarce-se suspinul la matca din rărunchi,
Nimic nu te oprește să mistui noi cărări.
Îngenuncheate'n glie, ascunse rădăcini
Cîtimea umilinței și-o leagănă'n lumini.”

*(Valeriu Anania, FILE DE ACATIST,
Luminătorul, Starea a opta, Editura Institutului Biblic,
București, 1981, pag. 61)*

Întru mulți ani, Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit!

*Pr. Iustin Tira
Vicar administrativ*

**IPS Andrei Andreicuț,
Mitropolitul Clujului, Albei,
Crișanei și Maramureșului
– un „misionar în și pentru
Biserica lui Hristos”**

Arhid. Alin Albu

Ăscut la 24 ianuarie 1949 în Oarța de Sus, județul Maramureș, ca primul din cei trei copii ai lui Andrei și Elena, Î.P.S. Andrei Andreicuț a urmat liceul în Cehul Silvaniei, apoi Facultatea de Construcții Căi Ferate din București (1967-1972), în urma căreia a fost repartizat inginer la Întreprinderea de Construcții Căi Ferate din Cluj-Napoca. Împlinindu-și dorul de a urma Teologia, în 1976 s-a înscris la Institutul Teologic de Grad Universitar din Sibiu, ale cărui cursuri le-a absolvit în 1978, în regim special, ca urmare a aprobării susținerii examenelor în mod anticipat, datorită faptului că mai deținea o licență universitară.

În 1978 a fost hirotonit preot de către ÎPS Teofil Herineanu, Arhiepiscopul Clujului, activând ca paroh timp de șapte ani în orașul Turda, unde, datorită programului liturgic și catehetic întreprins, precum și acțiunilor cu caracter social-filantrropic, a încheiat o comunitate puternică, vie, care a intrat în atenția fostei Securități. Șicanele regimului totalitar au fost nenumărate, concretizate în urmăriri, înregistrări, percheziții, blocarea accesului spre funcții superioare – cum era aceea de preot în Cluj-Napoca și duhovnic la Seminarul Teologic Ortodox de aici, în care a fost propus –, piedici puse în admiterea la cursurile de doctorat ori în satisfacerea unor stagii de pregătire în străinătate, deși examenele pentru bursă fuseseră absolvite.

Momentele acestea, evocate cu nostalgie și durere deopotrivă, ca împlinire pastorală, dar și ca dramă a slujitorului Bisericii urmărit de regimul totalitar, au constituit, paradoxal, șansa maturizării, a „oțelirii” caracterului și a sedimentării unor convingeri și deprinderi care vor constitui fundamentul personalității și al programului celui care va fi chemat mai târziu la o slujire mai înaltă, cea arhierască.

Anul 1985 a reprezentat un moment de cotitură în viața preotului Andreicuț, prin transferarea la parohia Maieri I din Alba Iulia, la cererea episcopului Emilian Birdaș – căruia i-a devenit ulterior vicar administrativ – și prin admiterea la doctorat în cadrul Institutului Teologic din București. Avându-l inițial ca îndrumător pe PC Arhid. prof. univ. dr. Petru I. David, ÎPS Andrei a obținut titlul de „Doctor în Teologie”, secția „Teologie sistematică”, în anul 1998, sub îndrumarea PC Acad. pr. prof. univ. dr. Dumitru Popescu.

La 25 februarie 1990 a fost ales și hirotonit arhieru-vicar pentru Episcopia de Alba Iulia, la 4 martie 1990, episcop locotenent, iar în iunie 1990, episcop titular. La 16 iulie 1998 Episcopia Alba Iuliei a fost ridicată la rangul de Arhiepiscopie, iar titularul ei la rangul de arhiepiscop.

În cei 21 de ani de păstorie arhierască la Alba Iulia, până în 2011, când a fost ales în scaunul de mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, a marcat viața religioasă, culturală și socială a acestui spațiu cum doar „ziditorii de eparhie” au mai făcut în Transilvania ortodoxă.

Stabilind ca prioritate centrală redeșteptarea vieții duhovnicești, după deceniile comuniste de marginalizare a preocupărilor spirituale, ÎPS Andrei a conceput un amplu mecanism pastoral, în care elemente diverse au susținut complementar misiunea Bisericii: o vastă rețea de asistență socială, un sistem competitiv de învățământ teologic, o rețea mediatică diversificată și diferite instrumente auxiliare indispensabile susținerii unui program pastoral de anvergură.

În direcție administrativ-bisericească, în Arhiepiscopia de Alba Iulia au fost construite în cele două decenii postdecembriste 120 biserici noi (din care 40 sunt în curs de finalizare), au fost pictate (sau au beneficiat de o restaurare a picturii)

160 de biserici, au fost construite 70 case parohiale noi și au fost înființate 45 de noi mănăstiri și schituri. Celor două școli teologice – Seminarul și Facultatea – (întemeiate în 1991), le-au fost destinate spații adecvate, Facultatea de Teologie din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia beneficiind de o clădire modernă și impozantă, care a presupus o investiție de aprox. 3 milioane euro. Tot în această perioadă a fost restaurat complexul arhiepiscopal, inclusiv Catedrala Reîntregirii, resfințită în 2008 de un sobor de ierarhi în frunte cu PF Patriarh Daniel.

În plan cultural, intuind importanța instrumentelor culturale în menținerea unei vieți religioase intense, ÎPS Andrei a mizat pe școlile teologice pe care le-a fondat, ca formatoare de noi generații de slujitori, în care dimensiunea pastoral-liturgică atât a dascălilor, cât și a studenților să devină prioritară în educație. Din această perspectivă, în care actul cultural a fost orientat într-o manieră asumată, conștientă, în direcție pastorală, viziunea ÎPS Andrei s-a dovedit una amplă, aproape „iluministă” în aplicare, prin dorința formării unui cler iluminat, cultivat, dar mai ales responsabil de misiunea sa de reconstrucție morală și națională a României. Din acest punct de vedere, întregul mecanism cultural a funcționat nu pentru sine și în sine, ci în relație cu Biserica și în slujba acesteia.

Auxiliare culturale prețioase au devenit Tipografia Arhiepiscopală, Editura „Reîntregirea”, revista eparhială „Credința Străbună”, revista Facultății de Teologie, „Altarul „Reîntregirii” (acreditată de CNCIS în categoria B+), toate fondate și supravegheate de ÎPS Sa. La inițiativa și sub coordonarea ÎPS Sale, uneori în traduceri proprii, au fost derulate programe editoriale ample, menite să ofere credincioșilor hrană duhovnicească și să restituie teologiei românești cărți fundamentale de spiritualitate (*Patericul, Limonariul*, lucrări ale părintelui D. Stăniloae, mai ales când Editura Deisis se afla la Alba Iulia), dar și specialiștilor lucrări fundamentale ale culturii românești medievale (edițiile critice ale *Noului Testament* și *Psaltirii* mitropolitului Simion Ștefan, ori *Molităvnicului* lui Ioan Zoba).

Numeroasele conferințe culturale și duhovnicești susținute în diferite centre (București, Sibiu, Târgu Mureș, Cluj-Napoca, Timișoara, Arad, Iași, Oradea, Alba Iulia etc.), emisiunile televizate și radio (în special cele permanente, de la Radio „Reîntregirea” Alba Iulia, sub genericul „Cuvântul ierarhului”) au contribuit la zidirea sufletească a credincioșilor și l-au impus în conștiința acestora ca profund cunoscător al Sfinților Părinți și al psihologiei ascetice, dar mai ales ca năzuitor îndrăgostit de idealul sfințeniei, pe care l-a propovăduit neprecupețit.

Mai tehnice și destinate cu precădere spațiului universitar, cele nouă simpozioane științifice internaționale anuale, pe care ÎPS Andrei le-a inițiat și organizat la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, începând cu anul 2002, nu s-au dovedit nici ele ezoterice ori rupte de realitățile imediate ale spațiului românesc și european, ci, dimpotrivă, actuale, abordând teme imperative, de interes real ca: violența în „numele lui Dumnezeu”, Biserica și globalizarea, spiritualitatea și consumismul în Europa Unită, omul de cultură în fața descresșinării, identitatea creștină și dialogul în noul context european, recursul etic asupra ecologiei, sensul vieții, al suferinței și al morții, inițiativele și limitele dialogului religios, invazia non-valorilor într-o lume multimedia. Sunt și acestea, indubitabil, încă o expresie a viziunii integratoare a ierarhului albaiulian, în care vocația culturală a spațiului universitar a fost recuperată și orientată activ în programul pastoral al Bisericii. O dovedește nu doar preocuparea pentru reușita și vizibilitatea națională și internațională a acestor manifestări științifice, ci și aplicabilitatea acestor proiecte în Arhiepiscopia de Alba Iulia. De fapt, sinteza și pivotul întregii opere teologice-culturale a Eparhiei, Facultatea de Teologie, îi datorează însăși existența și amprenta specifică pe care ÎPS Sa a imprimat-o în calitate de profesor titular la disciplina „Morală și Spiritualitate Ortodoxă” și decan (2000-2008). Rodul unei trude neostenite și a unei vegheri părintești a ÎPS Andrei, Facultatea de Teologie a ajuns astăzi, în doar zece ani de formare a corpului profesoral, la nivelul de Școală Doctorală,

în cadrul căruia ÎPS Sa este îndrumător de doctorat.

Opera publicistică se resimte și ea de preocuparea pentru valorizarea tezaurului spiritualității ortodoxe. Autor a 13 volume de spiritualitate și morală, unele cu caracter științific, destinate uzului studenților și specialiștilor, altele cu destinație largă, a aprox. 50 de studii și articole de specialitate, ÎPS Andrei nu a neglijat masele de credincioși, pentru care nu doar a slujit și a propovăduit, ci a lăsat și cuvânt scris, ca „repere” pe calea mântuirii sau „dascăli” în lipsa tot mai acută a părinților înduhovniciți, așa cum ÎPS Sa a numit de atâtea ori cărțile de suflet. Broșuri de interes misionar-pastoral, articole de popularizare cu conținut religios și cultural, pastorale, intervenții, opinii, subsumând sute de titluri, în diferite ziare și reviste bisericești și laice, toate se resimt de preocuparea pentru revitalizarea credinței și a redobândirii deprinderilor creștinești sănatoase, pentru echilibrarea mediului social, a vieții de familie și pentru orientarea tinerilor spre Biserica ori pentru recuperarea valorilor tradiționale – atât de dragi ÎPS Sale – ale spațiului românesc, în genere, și ale „satului transilvan”, în particular.

Nu de mică importanță este apoi înființarea în 2001 a postului bisericesc de radio „Reîntregirea”, intenționat nu doar ca instrument de mediatizare a evenimentelor bisericești, ci mai ales ca instrument pastoral și cultural. Reușita acestui demers a fost posibilă datorită jertfele nenumărate ale ÎPS Andrei, ale cadrelor didactice de la Facultatea de Teologie și ale echipei tehnice și este probată de audiența record din județele Alba și Mureș.

Cât privește activitatea pastorală, care nici nu se poate supune normelor de cuantificare, profilul de slujitor „cu timp și fără timp” al ÎPS Andrei s-a impus cu o intensitate care nu a încetat să uimească: Liturghii în toate parohiile eparhiei, vecernii și cateheze regulate la Catedrala Reîntregirii, devenită neîncăpătoare la fiecare slujire a ÎPS Sale, cu un aflix incredibil de credincioși împărțâșiți (din 3-4 potire la fiecare Liturghie duminicală), sute de cununii, botezuri, înmormântări etc. În practică, slujirea ÎPS Sale s-a dovedit de fapt o extensie a programului de parohie, a febrei lucrării pastorale pe care a desfășurat-o ca preot și în care, ca arhieru, a cuprins întreaga eparhie ca pe o mare parohie, pe care a cercetat-o din biserică în biserică. Toate acestea au evidențiat râvna mistuitoare a ierarhului pentru înflăcărea credinței, pentru dinamizarea vieții duhovnicești. Pentru clerici și pentru slujitorii de aproape a însemnat poate cea mai de preț lecție: cea a dorului și a dragostei de slujire și de rugăciune, pe care le-a transmis prin contagiare și imitare admirativă.

Nu în cele din urmă, activitatea social-filantrropică rămâne una din cele mai proprii amprente ale activității pastorale albaiuliene ale ÎPS Andrei Andreicuț. Expresie a evanghelismului social, fundamentată pe exigențele biblice ale iubirii aproapelui și pe viziunea patristică, în care „cele două aripi care îl ridică pe om spre Dumnezeu sunt viața duhovnicească și implicarea socială, credința dublată de faptă” – cum ÎPS Sa repetă cu insistență –, slujirea filantropică a rodit în Arhiepiscopia de Alba Iulia într-o manieră exemplară, aici fiind creată în anii '90 prima structură de asistență socială a Bisericii Ortodoxe Române, care a devenit cea mai ramificată rețea eparhială din România, cuprinzând astăzi aproape 70 de unități de asistență socială, toate sub patronajul Bisericii (orfelinate, case de copii de tip familial, cămine de bătrâni, cantine sociale, cabinete medicale etc.).

Ancorat în tradiția patristică a Bisericii, hrănit din cuvântul filocalic, îndăgostit de spiritualitatea și frumusețea morală a poporului român, vlădicul Andrei s-a dovedit în cei 21 de ani de slujire arhierască în cetatea Alba Iuliei deopotrivă un om al meditației și al acțiunii, al catedrei și al amvonului, al conservării patrimoniului spiritual și cultural al Ortodoxiei românești și al deschiderii ecumenice, aducând un suflu nou, un duh de înnoire și progres duhovnicesc resimțit în cuprinsul întregii eparhii.

Pentru aceste merite excepționale, la 1 decembrie 2002, Președinția României i-a conferit Ordinul Național „Pentru Merit” în gradul de „Mare Ofițer”, iar în februarie 2007 Academia de Științe și Arte din Salzburg (Austria) l-a primit în rândurile membrilor ei. De bună seamă, aceleași roade l-au impus și în fața conștiinței membrilor Sfântului Sinod care, la 18 martie 2011, l-au ales în scaunul de mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

Astăzi, în fața noii și înaltei chemări pe care Biserica o adresează acestui neostenit misionar, să înălțăm rugăciuni pentru „îndelunga arhierie” a ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, căruia îi urăm:

Întru mulți ani, Stăpâne!

Alocuțiune la întronizarea IPS Arhiepiscop și Mitropolit

Andrei

In anul 1978 a apărut în Turda un preot tânăr cu suflet de călugăr, despre care lumea spunea că a funcționat mai mulți ani ca inginer în Cluj-Napoca și că în această funcție fiind, uneori citea și tâlcuia Sfânta Scriptură colegilor săi.

Dându-și seama că alta este chemarea lui, a lăsat ingineria și s-a înscris la Teologie.

A terminat Teologia, și-a luat licența și iată-l numit preot la Parohia Ortodoxă Turda Fabrici, una dintre cele mai poluate parohii din Ardeal.

Capela sa, amenajată într-o casă modestă, inundată de ciment și clor, în scurt timp, a ajuns neîncăpătoare, nu numai în duminici și în sărbători, ci și peste săptămână. Credincioșii din toate părțile alergau la acest locaș de închinare să se roage, să asculte cuvântul lui Dumnezeu și să-și mărturisească păcatele. Avea o bibliotecă frumoasă, cu cărți rare, unele dactilografiate, pe care le împrumuta credincioșilor și colegilor săi.

A format un cor numeros, compus în special din tineri, care dădeau răspunsurile la Sfânta Liturghie. Cunoșteau și alte cântări religioase care-i uneau. Cu ei a făcut multe excursii și pelerinaje.

Câștiga bine, pentru că enoriașii cu astfel de preoți sunt darnici, dar tot ce a câștigat, a împărțit săracilor. Cu 18.000

de lei a venit la Turda, bani agonisiți din salariul de inginer, și cu 18.000 de lei a plecat când a părăsit orașul.

A făcut religie cu copiii, cărora pe lângă cunoștințele religioase le împărțea dulciuri și portocale, o raritate pe vremea aceea, și cruciulițe, multe cruciulițe. Sute, poate mii de copii s-au perindat pe la capela lui, în cei șapte ani de activitate. Copiii cu cruciulițele pe piept mergeau la școală și dascălii îi întrebau mirați: de unde aveți atâtea cruciulițe? „De la popa nost, de pe Armata Roșie”, răspundeau mândri copiii!

Această activitate intensă i-a supărat și revoltat pe păzitorii regimului comunist ateu, care vedeau tot și auzeau tot. Ei ne-au trimis un mesaj, prin care ne-au somat să-l potolim:

„Oprți-l, potoliți-l, că dacă nu îl potolim noi și va fi mai rău. „Dar ce rău face”? „Face religie cu copiii; adună lumea acolo ca la Maglavit. Oamenii în loc să meargă la muncă, merg la biserică să-l vadă pe popa.” Era prea zelos, prea iubit de popor. Și s-au ținut de cuvânt. S-au năpustit asupra lui cu toate forțele răului: i-au interceptat telefonul, i-au răspândit povești denigratoare; i-au spart și perchezitionat casa; i-au făcut mult necaz. L-au declarat indezirabil. În cele din urmă au ajuns la concluzia că ar fi bine să plece din oraș. Simpla lui prezență pe străzile Turzii îi deranja, ca oarecând pe cei din Cluj prezența Mitropolitului Bartolomeu.

Și părintele Andreicuț Ioan, actualul nostru Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, a plecat la Alba Iulia, spre bucuria lor și mâhnirea credincioșilor săi, care plângeau cu lacrimi și se tânguiau: „Câtă vreme părintele Andreicuț a fost în mijlocul nostru, parohia noastră era un colțisor de rai”. Ascultați dumneavoastră, o parohie atât de poluată încât iarna zăpada era cenușie, se părea credincioșilor un colțisor de rai, câtă vreme

au avut în mijlocul lor un preot de excepție. La Alba Iulia a făcut studii aprofundate de Teologie; și-a luat doctoratul. După Revoluție a avut o ascensiune impresionantă: episcop – vicar, episcop titular, arhiepiscop, profesor și decan la Facultatea de Teologie, dar IPS Bartolomeu îl dorea mai sus: Mitropolit. L-a propus și susținut cu toată tăria să ajungă mitropolit. A pierdut pe muchie de cuțit; unii spun că i-a lipsit un vot. Pierderea de atunci este câștigul nostru de astăzi. Votul acela misterios a fost lucrarea Duhului Sfânt. Căci prin lucrarea Duhului Sfânt s-a reînființat Mitropolia Clujului, s-a ales Ierarhul dorit de noi, în fruntea acestei Arhiepiscopii și Mitropolii, și prin lucrarea Sfântului Duh ni s-a dăruit această zi frumoasă de întronizare.

Eu sunt convins că Dumnezeu mai are de realizat cu IPS Sa și alte planuri ascunse de viitor.

Dacă întrebăm preoții și credincioșii din Cluj cum doresc să fie noul lor mitropolit, ei ni-l vor descrie cu calitățile mitropolitului Bartolomeu. Dacă vom întreba preoții și credincioșii din eparhia Alba Iuliei, rămasă vacantă, ce calități doresc să aibă noul lor ierarh, ne vor înșurii calitățile ÎPS Andrei.

Dacă l-am putea întreba pe mitropolitul Bartolomeu, ce calități ar dori să aibă noul Mitropolit eu cred că ne -ar răspunde: cele pe care le are! Căci în virtutea acestor calități, eu l-am ales, înainte de a-l alege voi, să vă fie Cărmaci.

Fiți binevenit IPS Voastră în fruntea Arhiepiscopiei și a Mitropoliei noastre. Rugăm pe bunul Dumnezeu să Vă dăruiască sănătate și multă putere de muncă pentru activitatea de viitor.

Pr. Ioan Jeler

Protopop al Protopopiatului Ortodox Cluj I

Pașii misionarului

S-a petrecut cu ceva ani în urmă, în jur de 33, la o parohie mică, mult prea mică la acea vreme. Am crezut ca mulți alții că parohia se măsoară prin numărul de case sau scări de bloc sau străzi, care sunt arondate comunității. Ulterior, mi-am dat seama că toate acestea nu contează, că adevărata parohie este mare prin profunzimea slujirii lui Hristos. Am înțeles abia în timp că o parohie devine cu atât mai mare, cu cât reușește să îl aducă pe Hristos în sufletele a cât mai mulți credincioși. Și așa este. *Non multa sed multum* capătă o altă profunzime în misiunea creștină. Parohia Turda-Fabrici a devenit imensă, prin sufletele care începeau să trăiască *taina hristică* din sufletul misionarului. Oamenii se simțeau aici *acasă*. De fapt, acesta este rolul bisericilor: de a fi *casă*, de a-i face pe oameni să vină *acasă*, să se odihnească și să capete puteri pentru o nouă zi sau săptămână. Din păcate, tot mai des vedem Biserica drept o instituție, unde totul se raportează *instituțional*: chitanțe tăiate, prestări de servicii, donații, construcții noi sau reparații, anexe administrative, funcții și ierarhii, superiori și supuși etc. Nu, bisericuța din fața fabricii era o casă, unde totul implica odihnitoarea ambianță a unei familii foarte unite.

Cu siguranță că vremurile de tristă amintire au încercat să obțină acest mesaj, această misiune și forțele răului au făcut tot ceea ce au putut să elimine misionarul din Turda, să îi curme pașii lui de propovăduitor neobosit, care în tot ce face știe că are o misiune. Nu au reușit, deși au lăsat răni pe sufletul lui, răni pe care alții după Revoluție, cu rea intenție sau poate bieți ignoranți, le-au interpretat tendențios. Și astfel în loc de a fi victimă, l-au considerat călău pe preotul Andreicuț, misionarul tăcut al Tainei. Au fost șapte ani de luptă, de iubire, de răbdare, de mucenicie cu sentimentul prezenței lui Hristos. Și oamenii nu au uitat. Amprenta misionarului a rămas în sufletele și subconștientul creștinilor din oraș.

Când nu s-a mai putut, a trebuit să meargă la Alba Iulia, ca preot. I s-a părut o eliberare de întuneric care îl asculta la telefon, care îl urmărea pe stradă, care îi înregistra predicile, care îl analiza în secret, doar - doar îl va prinde cu ceva. Era un fel de *hrist* în templul unde mișunau fariseii a-toate-ascultători și a-toate-urmăritori. La Alba Iulia a început o altă misiune: atât în parohie, cât și în administrația eparhială. Deloc ușor. Sistemul de aici era unul destul de militar, dar cu teme și bine rânduit. Totul trebuia să fie perfect. Dar a fost focul necesar ca aurul din misionar să se lămurească și mai bine în încercările trăite.

Apoi a venit Revoluția. Toți au încercat să scape de rău, de asprime sau de lipsa de înțelegere. Așa s-a făcut că masa

preoților dorea o schimbare. Și cine să o facă decât acela care le era pildă de bunătate și ascultare. Omul dintre ei, care răbdase ca și ei, care se călise ca și ei în acea ascultare și nevoiță spre bine. Omul cu care să poată să stea de vorbă așa, față către față sau mai bine, suflet către suflet. Nu să le poruncească, ci să comunice cu ei. Au învățat atunci preoții că există o cuminecare a privirii, că te poți împărtăși din lumina unor ochi, care privesc și văd totul curat. Și așa a devenit Ioan preotul, Andrei episcopul.

Au început cei mai frumoși ani ai episcopiei de Alba Iulia. Și nu o spun eu ci toți preoții de aici de la Alba și Mureș, care

aveau și alte experiențe anterioare. Lucrurile au început să se împlinescă nu prin poruncă, ci prin *privire*. Era destul să te privească episcopul, fără să îți spună nimic și înțelegeai totul. De fapt, te făcea să îți găsești răspunsul nu în cuvintele aspre pe care ar fi putut să ți le spună, ci în ochii sinceri cu care te privea. Și atunci răspunsul venea din tine. Tu pe tine te certai și îți propuneai să faci ceea ce trebuia să faci. De ce? Pentru că în comuniunea cu ierarhul era prezent Hristos. Era cu adevărat ceea ce noi, teologii, afirmăm ca o sintagmă: *o liturghie de după liturghie, o prezență hristică de după prezența Lui euharistică*. Când se supăra îți dădeai seama doar dintr-un singur aspect: se înroșea la față. Era ca o stare de emotivitate, de supărare pe sine, că nu te poate face să gândești mai profund.

S-a format aici la Alba Iulia o școală de teologie. A fost pepiniera unei noi conștiințe. Teologi formați în fața ierarhului și la umbra catedralei din Alba Iulia. Era o garanție a misiunii. Îmi spunea inspectorul eparhial: nu am nevoie să îi inspectez pe preoții tineri, deoarece au un mare simț al altărilor și îi găsesc permanent la programul liturgic, pe care l-a sugerat episcopul. Simțai că liturghia devine respirația unei noi generații de slujitori, care nu se mai vedeau angajații unei instituții, ci semănătorii – secerătorii holdei creștine. Mi-aș dori să avem acest sentiment și această responsabilitate la nivel de țară, să ne îmbiem spre potir unii pe alții spre o recuperare spirituală a poporului român. România va renaște

doar prin liturghie. În rest, sunt surrogatele unei societăți de consum.

A început apoi aici o luptă cu minutele pentru a urma sfatul și privirea misionarului. Trebuia să ții pasul cu el. Și s-a creat cea mai serioasă rețea filantropică. Și nu o spun eu, ci cei care au convenit ca numele de *Filantropia* de la Alba Iulia să fie un nume al asistenței sociale din Patriarhia Română. Era și aici umbra pașilor misionarului.

Din păcate, l-am pierdut și de la Alba Iulia, așa cum îl pierdusem și de la Turda. Dar cred că pierderea este de fapt un *plan cersesc pentru misionar*. Este chemat ... să cheme pe alții. Este vocea care trebuie să strige: „Veniți de primiți lumina!” Pentru cei din Alba și Mureș este o pierdere, deși cred că este timpul maturizării noastre. Să vedem dacă misionarul a reușit să ne facă să umblăm pe picioarele noastre și să devenim și noi misionari. Căci lumea are nevoie de misiune și de slujire matură. După douăzeci de ani de episcopat cred că trebuie să devenim maturi, să umblăm pe picioarele noastre, căci încă mai avem multe de făcut. A sta și a plânge că ai pierdut brațul părintelui de care te-ai sprijinit atâția ani, înseamnă a nu depăși starea de copil. Și cred că nici misionarului nu i-ar plăcea să vadă că a lăsat în spațele lui aceiași copii care umblă tot de-a bușilea și nu au învățat să meargă pe picioare. Ar fi păcat. L-am amărî prin puerilitatea noastră.

Mă bucur pentru cei din Arhiepiscopia Clujului, deși rămân trist și zic împreună cu glasul unui părinte drag: „avem mitropolit, dar nu mai avem un părinte aproape”. Și totuși sufletul meu îmi spune parcă și altfel: avem mitropolit, dar le-am dat și altora bucuria de a avea un *părinte*. E bine ca și alții să simtă *duhul misionarului*. Și astfel, Ortodoxia din noi va deveni matură. Vom reuși să trăim o liturghie reverberată haric peste noi și printre noi, nu doar pe lângă noi. O liturghie care unește și sfințește, nu doar încântă. Avem nevoie să devenim ortodocși conștienți și maturi de chemarea noastră în această lume. Sper să putem.

Oricum, cu toată durerea celor din Alba și Mureș, vă dorim Părinte bun, să vă continuați pașii misionarului într-o lume care are atâtea nevoie de conștientizare spre adevăratele valori ale vieții. Noi vom încerca să mergem, așa cum ne-ați învățat, împreună cu cel pe care bunul Dumnezeu ni-l va rândui episcop. Vom strânge rândurile, ca niște frați, ai unei frumoase familii, cu atâtea amintiri minunate, încercând să realizăm o altă familie, care să rămână în comuniune cu familia iubirii în care ne-ați fost și ne rămâneți părinte și misionar.

Dumnezeu să binecuvinteze pașii misiunii Voastre!

Ucenicii misionarului

„Bătăturile unui pălmaș al Duhului Sfânt”

✎ Aurelia Bălan Mihailovici

N în luna martie, luna începutului primăverii, în ziua a XVIII-a a văzut lumina zilei acest „pălmaș al Duhului Sfânt”, o metaforă ce-l definește printr-o sinteză asupra muncii sale, pe Mitropolitul Bartolomeu alias scriitorul Valeriu Anania. Este o autodefinire pe care și-a atribuit-o în urma îndelungii sale vegherii asupra cuvintelor și expresiilor biblice, inspirate de Duhul Sfânt. Ne-a părăsit plecând în Împărăția Domnului, înainte cu puțin timp de a se fi împletit până la capăt, cununa celor 90 de ani. În rândurile care urmează, încerc să readuc în memoria iubitorilor de limbă română două dintre valoroasele roade ale „pălmașiei” sale, sub vegherea Duhului Sfânt: diortosirea *Sfintei Scripturi* și decriptarea, atât pentru preoți cât și pentru mireni, a *Cărții deschise a Împărăției*, adică a Sfintei Liturghii, prin care creștinii, aflați în Biserică, intră și ei în Împărăția Domnului într-o slujire, alături de preoți și puterile cerești, realizându-se unitatea cosmică întru sfințenia Bisericii, în care Ierarhul Suprem este Domnul nostru Iisus Hristos. O explicație foarte clară a valorii Sfintei Liturghii o găsim la teologii veacului al XX-lea, și ne vom opri la simplitatea expunerii Sf. Ioan din Kronstadt, cu privire la simbolurile sacre din Biserică: *Ce sunt ușile împărătești? Sunt ușile Împărăției cerurilor, ale cerurilor, ale cerului, ale raiului. De ce este închipuită pe ele Buna - Vestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu? Fiindcă Buna - Vestire este începutul mântuirii noastre; dacă n-ar fi fost Ea nu s-ar fi deschis pentru noi ușile Împărăției cerurilor; Preasfânta Născătoare de Dumnezeu fiind numită Ea Însăși, Ușa prin care intrăm în rai, fiindcă Ea ne-a deschis nouă raiul prin întruparea din Ea a Fiului lui Dumnezeu. Pe ușile împărătești îi vedem pe Arhanghelul Gavriil și pe Fecioara Maria; aceasta înseamnă că prin întrupare Cerul*

s-a unit cu Pământul, îngerii s-au amestecat cu oamenii, alcătuind împreună o singură Biserică”.

Osteneala „pălmașului Duhului Sfânt” se explică în primul rând prin munca asiduă întru păstrarea rigorii lingvistice, în căutarea și găsierea termenului literar adecvat, care să redea cât mai fidel construcțiile grecești din *Septuaginta*, cartea de căpătâi, folosită în ediția *Bibliei* din 2001². Spre a conștientiza munca depusă trebuie consultată cartea *Caietele de lucru - Atelier biblic*, cartea prin care se aduce, pentru prima oară, la cunoștința celor ce se hrănesc cu pâinea „cea spre Ființă”, din *Sfânta Scriptură*, toate etapele istorice ale traducerii, cu filtrele prin care a trecut un cuvânt sau o sintagmă tradusă, păstrându-și înțelesurile ei sacre, în conformitate cu stadiul de dezvoltare al limbii comunității lingvistice din care face parte traductorul, numit cândva, *tălmaci*. Acesta căuta să găsească în limba scrisă și vorbită, înțeleasă de concetățenii săi, cea mai bună formă, forma literară, adecvată întru totul conținutului, definit de contextul în care se afla cuvântul, cu grija de a păstra nuanța semantică a termenului din limba greacă, latină sau slavonă a edițiilor din care se făcea traducerea. Cei interesați a pune degetul pe „bătăturile pălmașului” Bartolomeu trebuie să consulte atelierul de lucru, pus la dispoziția noastră de părintele Călin Florea, „inițiatorul și îngrijitorul” acestor *Caiete de lucru - Atelier biblic* – în care se reflectă elaborarea ediției jubiliare, diortosită după *Septuaginta*, caiete ce au calitatea de a fi fost găsite mijloacele grafice necesare, prin care s-a putut reda exact tipologia paginii de manuscris, cu ștersăturile și explicațiile detaliate, privind etapele de alegere și prelucrare a tuturor structurilor verbale, trecute prin filtrul exigent al Mitropolitului Bartolomeu, un cunosător al tuturor registrelor limbii, în calitatea sa de mare scriitor. Pentru a înțelege modul de transpunere al paginii de manuscris, în pagina deslușită a *Caietelor* tipărite, puse în fața cititorului de părintele Călin Florea, redăm un scurt fragment din *Cuvânt*

¹ Ioan din Kronstadt, *Liturghia - cerul pe pământ*, Editura Deisis, Sibiu, ediția a II-a, 2002, cu studiu introductiv de Ioan I. Ică jr., p. 160

² *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție jubiliară a Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR, București, 2001

înainte: „În editarea acestor caiete de lucru am încercat să rămân cât mai fidel manuscrisului, atât în privința textului – păstrând ortografia (de început) a manuscrisului: î din i, sint etc. -, a așezării în pagină, cât și în privința culorilor folosite de autor, cu o singură excepție: pentru o mai bună aerisire și claritate a textului tipărit, am preferat un text colorat pe fond alb, în locul unui text negru pe un fond color. În felul acesta o filă de manuscris corespunde unei file tipărite, iar casețele cu observații, săgețile și diferitele dreptunghiuri și cercețele care ilustrează legăturile făcute (gândite) între diverse porțiuni de text le-am reprodus cât mai fidel, considerându-le elocvente pentru drumul parcurs până la alegerea finală a unui text sau al altuia. Din același motiv, în câteva locuri chiar, am păstrat până și ștersăturile”³. Tocmai în această fidelitate constă, după părerea noastră, meritul acestei lucrări, o adevărată fotografie ce ne pune sub ochi aspectele unui travaliu metodologic de mare migală și îndelungă chibzuință, de reveniri și recitiri ale contextelor, dar și ale dicționarilor, așa încât traductorul, scriitorul, Valeriu Anania și teologul, Bartolomeu, le-a numit plastic și sugestiv „bătăturile unui pălmaș al Duhului Sfânt”, bătături nevăzute și cu totul nebanuite de acela care va lua în mână această versiune a *Bibliei*. Pentru a înțelege modul de lucru comparativ al textului-bază (*Biblia* 1975) cu edițiile cele mai cunoscute și folosite în cazul stabilirii textului noii versiuni biblice, și pentru a avea sub ochi și abrevierile utilizate în paginile *Atelierului biblic*, uneori simplificate față de notele din textul tipărit, este necesară o enumerare a edițiilor utilizate: *Septuaginta* (S); *The Greek New Testament* (G); *Biblia*, București, 1688 (ȘC); *Biblia*, 1914 (14); *Biblia*, 1936 – Galaction (36); *Noul Testament*, 1937 – Teodor M. Popescu (37); *Biblia*, 1938 – Galaction (38); *Biblia*, 1940 – Nicodim (40); *Noul Testament*, 1979 (79); *Noul Testament* 1979 [text revizuit de D. Fecioru] (F); *Noul Testament*, 1983 (83); *The Holy Bible*, King James Version, London, 1958 (KJ); *Traduction Oecumenique de la Bible*, 1978 (E); *La Bible*, 1988, trad. Emile Osty (O); *La Bible de Jerusalem*, 1973 (J); *Revised Standard Version* (RSV); *Today's English Version* (TEV).

(continuare în numărul următor)

³ Bartolomeu Valeriu Anania Arhiepiscopul Clujului, *Caiete de lucru - Atelier biblic* – Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003, p. 6

Parastasul de 40 de zile pentru

Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu

✎ Pr. Bogdan Ivanov

Plecarea spre Împărăția Cerurilor a vrednicului de pomenire Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu nu a stat doar sub semnul unei mari despărțiri, ci a purtat în ea sămânța unei înnoitoare speranțe și a unei remarcabile compasiuni creștine și solidarități umane. În toate zilele de doliu, mormântul Părintelui Mitropolit a fost locul unei fericite întâlniri în rugăciune și reculegere cu cel plecat spre veșnicie, pentru mii de credincioși din întreaga țară, care au trecut pragul criptei ierarhilor de sub altarul Catedralei mitropolitane din Cluj. Încununând întreaga perioadă de doliu, împlinirea celor 40 de zile de la plecarea Părintelui nostru, Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu a reprezentat un binecuvântat popas duhovnicesc de pomenire și rugăciune pentru odihna și fericirea veșnică a sufletului său nobil.

După tradiția Bisericii Ortodoxe, slujba de pomenire a Părintelui nostru, adormit întru Domnul, a avut loc, **sâmbătă, 5 martie 2011**, când, de la ora 9⁰⁰, a fost săvârșită, în Catedrala mitropolitană, Sfânta Liturghie arhierescă, urmată, la ora 11⁰⁰ de slujba Parastasului, oficiată de un sobor de arhieriei și preoți, în frunte cu Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, prezent special la Cluj-Napoca pentru acest moment comemorativ. La acest moment au slujit alături de Părintele Patriarh Daniel, IPS Mitropolit Laurențiu, IPS Arhiepiscop Andrei al Alba Iuliei, PS Episcop Sofroniu al Oradiei, PS Episcop Visarion al Tulcii, PS Episcop Petroniu al Sălajului, PS Episcopi Vicari Irineu Bistrișeanul și Vasile Someșanul ai Arhiepiscopiei Clujului și PS Arhierie vicar Iustin Sigheteanul al Maramureșului și Sătmarului.

În cuvântul său, Patriarhul Daniel a subliniat importanța rugăciunii pentru cei adormiți în cultivarea comuniunii de iubire cu cei trecuți în veșnicie, care trăiesc prin dragostea celor rămași în viață. În dezvoltarea acestei idei, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române a vorbit despre simbolismul întregului ritual al pomenirilor de după înmormântare, care subliniază starea de comuniune a întregului corp eclezial cu cei trecuți dincolo. „Pomenirea celor trecuți la Domnul, a celor răposați are 3 semnificații profunde: mai întâi de toate, pomenirea aceasta ca neuitare, ca exercițiu al neuitării, este un act de credință ortodoxă; în al doilea rând, este un

act de iubire milostivă și în al treilea rând, este un act de speranță fermă că ne vom întâlni cu cei dragi ai noștri la a doua venire a Mântuitorului Iisus Hristos în slavă”, a spus Preafericitul Părinte Daniel. Părintele Patriarh s-a arătat mișcat și de puterea sufletească pe care a iradiat-o Mitropolitul Bartolomeu după plecarea sa la Domnul, care s-a manifestat în comuniunea de iubire, care este mai puternică decât moartea, mărturisită de mai mulți credincioși simpli, care au spus: „Nu credem că este mort! Parcă simțim că este viu!”.

La slujba din Catedrală a fost prezent și Preasfințitul Florentin, Episcop de Cluj-Gherla, care i-a arătat Mitropolitului Bartolomeu, în ultimii ani de viață, o cordială prietenie și frățietate, apreciată și dată exemplu de veritabilă mărturie creștină de regretatul ierarh. Slujba de pomenire din Catedrală s-a încheiat cu Ectenia celor adormiți, rostită în cripta arhierescă de către întreg soborul de arhieriei și preoți slujitori.

La acest moment comemorativ important pentru întreaga noastră Biserică, și mai ales, pentru clerul și credincioșii din Arhiepiscopia Clujului, au participat ierarhi din Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, reprezentanți ai autorităților locale, clerici și peste 2000 de credincioși.

Peste 1000 de oameni la Concertul In Memoriam Mitropolitul Bartolomeu

Neste o mie de oameni au participat duminică, 20 martie, la Concertul *In memoriam Mitropolitul Bartolomeu*, organizat de Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” cu ocazia împlinirii, pe 18 martie, a 90 de ani de la nașterea vrednicului de pomenire Înaltpreasfințitul Bartolomeu. Ideea acestui eveniment a fost lansată în urmă cu 6 luni, pentru aniversarea celor 90 de ani de viață ai ierarhului, însă, în urma trecerii la Domnul, evenimentul a fost dedicat comemorării personalității Înaltpreasfințitei Sale. Așa cum însuși Mitropolitul Bartolomeu și-a dorit, concertul a fost susținut de Cvartetul Transilvan al Filarmonicii din Cluj-Napoca, în deschidere fiind un recital de muzică sacră al Coralei „*Psalmodia Transilvanica*”, dirijată de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj. Teologul clujean Radu Preda a evocat personalitatea complexă a Mitropolitului Bartolomeu, pornind de la cele trei mari virtuți ale sale: iubirea de Dumnezeu, iubirea de oameni și iubirea de libertate.

La concertul dedicat memoriei Părinte Mitropolit Bartolomeu Anania au participat Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, Mitropolitul ales al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului,

Preasfințitul Timotei, Episcopul Spaniei și Portugaliei, Preasfințitul Vasile Someșanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Preasfințitul Florentin Crihălmeanu, Episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla, precum și personalități din lumea culturală clujeană, profesori, preoți, politicieni și simpli credincioși care l-au iubit și apreciat pe arhipăstorul lor.

În deschiderea seriei, Corala „*Psalmodia Transilvanica*” a susținut un recital de muzică sacră, avându-i ca soliști pe arhidiaconul Gavril Vârva, soprana Florica Unguraș și mezosoprana Maria Pop.

Concertul Cvartetului Transilvan, format din Gabriel Croitoru – vioara I, Nicușor Silaghi – vioara a II-a, Marius Suărășan – violă și Vasile Jucan – violoncel, a inclus piese ale unor compozitori precum: Wolfgang Amadeus MOZART, Jules MASSENET, Joseph HAYDN, Antonin Leopold DVOŘÁK, dar și selecții din Suitele Românești, interpretate cu o originalitate și virtuozitate remarcabile. Violonistul Gabriel Croitoru a cântat pe vioara Guarnieri 1731, care a aparținut compozitorului George Enescu.

Mitropolitul Bartolomeu, omul fără viclesug

„Omul fără viclesug”, așa rămâne Mitropolitul Bartolomeu pentru vechiul său prieten duhovnicesc, acum succesorul său în scaunul de mitropolit, Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, după cum l-a descris în cuvântul adresat în deschiderea concertului In memoriam Mitropolitul Bartolomeu. În memoria Înaltpreasfințitului Andrei va rămâne ca un om puternic, ceea ce l-a ajutat să treacă prin toate necazurile, curajos, calitate dovedită mai ales în perioada de detenție, ferm în fața problemelor societății din ultimii 20 de ani, tenace, vocea fiindu-i auzită întotdeauna, chiar dacă nu mereu și ascultată.

Pornind de la însemnătatea numelui, Bartolomeu, Înaltpreasfințitul Andrei îl numește pe vrednicul de pomenire mitropolit „dăruit de Dumnezeu”: „Când am devenit preot, lectura scrierilor lui Valeriu Anania îmi oferea o adevărată desfătare duhovnicescă. Preafericitul părinte Patriarh Daniel, la slujba de înmormântare, l-a numit un „misionar printre intelectuali”. Noi realizăm că un mare bărbat al credinței, al Scripturii și al spiritualității românești s-a mutat în eternitate și nu suntem în stare să subliniem îndeajuns complexa lui personalitate de teolog, dramaturg, poet, scriitor, traducător, orator de seamă, mai ales ierarh energetic și categoric. Numele pe care l-a purtat Mitropolitul Bartolomeu spune câte ceva despre puternica-i personalitate. Noi, oamenii, suntem tentați să ne ascundem cu viclenie gândurile și vicleniile. Mitropolitul Bartolomeu n-a făcut acest lucru”.

✎ Biroul de presă

RAPORT DE ACTIVITATE
AL SECTORULUI
ADMINISTRATIV-BISERICESC
PE ANUL 2010

PREAFERICITE PĂRINTE PATRIARH,
Distinși membri ai Adunării Eparhiale,

conform prevederilor din Statutul pentru Organizarea și Funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, Vă prezentăm raportul de activitate al Sectorului administrativ-bisericesc pe anul 2010.

Situația administrativă a unităților bisericesti

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului are în componență 8 protopopiate, cu 534 parohii, 252 filii, și 22 mănăstiri și un schit.

În anul 2010 s-a înființat o nouă parohie în municipiul Cluj-Napoca pe strada Câmpului, prin desprinderea teritorială din cadrul parohiei „Sf. Ap. și Ev. Matei” Cluj-Napoca. La noua parohie, cu hramul „Sf. Martiri Brâncovenii” în postul de preot paroh a fost numit preotul Drăgan Petru Florin, cu clauza misionară de a construi biserica parohială. Tot prin clauză misionară pentru a construi o biserică a fost transferat preotul Dura Nicolae Coriolan din postul de preot slujitor la Parohia „Nașterea Domnului” Cluj-Napoca în postul de preot paroh la Parohia „Învierea Domnului”, Cluj-Napoca, Protopopiatul Cluj II.

În baza prevederilor din Statut, având în vedere cerințele pastoral misionare s-a înființat câte un post de preot slujitor la parohia „Sf. Ap. Toma” Cluj-Napoca, Protopopiatul Cluj II și la parohia „Sf. Ioan Botezătorul” Gherla, Protopopiatul Gherla. Ambele posturi au fost ocupate prin examen. S-a reînființat parohia Câmpenești, Protopopiatul Cluj I, până acum filie a parohiei Apahida, iar preotul Vele Valeriu Cosmin a fost încadrat ca preot paroh și i s-a încredințat conducerea parohiei.

În anul 2010 au fost hirotoniți și numiți la parohie un număr de 23 preoți, iar 15 preoți au fost transferați la cerere și 6 preoți au fost numiți în diferite posturi.

S-au aprobat unsprezece pensionări la cerere pentru limita de vârstă și o pensionare din motive medicale, zece preoți au plecat în altă Eparhie, iar doi preoți au trecut la cele veșnice.

Activitatea preoților. Majoritatea clerului își înțelege misiunea, asumând-o prin respectarea îndatoririlor. Se constată în ultima perioadă o creștere a responsabilității clerului în raport cu slujirea liturgică și implicarea în bunul mers al activităților pastorale.

Au avut loc 7 sfințiri de noi biserici și 12 resfințiri. Apărând activitatea preoților merituosi, Mitropolitul Bartolomeu a acordat distincția de **sachelar** la 9 preoți, 24 preoți care au primit distincția de **iconom**, iar la 15 preoți li s-a acordat distincția de **iconom stavrofor**.

Distincția „**Crucea Patriarhală**” a fost acordată de către Prefăericitul Părinte Patriarh Daniel unui număr de trei preoți: P.C. Vicar administrativ Iustin Tira, P.C. Inspector eparhial Nicolai Buda și P.C. Protopop Ioan Jeler de la protopopiatul Cluj I.

Distincția eparhială „**Crucea Transilvană**” a fost acordată la 29 persoane, ca apreciere a susținerii acordată Bisericii în slujirea ei pastorală și misionară.

La propunerea preoților, Mitropolitul Bartolomeu a acordat Diplome de aleasă cinstire pentru 20 de Consilii și Comitete parohiale și pentru 67 persoane fizice sau instituții reprezentate de conducătorii lor.

Sanțiunile aplicate în anul 2010 au fost două caterisiri, o dojană arhierescă și avertisment și două canonisiri la mănăstire.

Activitatea cercurilor preoțești. Scopul principal urmărit a fost ca prin organizarea cercurilor preoțești să se instituie un dialog permanent și de substanță între cler și popor, atent la nevoile și așteptările credincioșilor. Prin articularea unui număr redus de preoți și comunități în jurul unui cerc pastoral, prin propunerea unui program și a unor teme de discuții și prin desemnarea unui responsabil de cerc se urmărește o mai bună cunoaștere și conlucrare între preoți și credincioși în probleme de credință, pastorație, apologetică, misiune și administrație parohială.

La nivelul fiecărui protopopiat funcționează, în medie, 8-10 cercuri preoțești, având arondate nu mai mult de 10 parohii, cu un responsabil de cerc, cu un calendar al întâlnirilor și cu o tematică stabilită împreună cu protopopul locului. Întrunirile preoților din fiecare cerc sunt lunare și se organizează, prin rotație, în fiecare din comunitățile parohiale arondate. Activitatea cercurilor este coordonată de protopopi, care vizează

calendarul întâlnirilor și care întocmesc trimestrial rapoarte pe care le înaintază, cu propuneri, Centrului eparhial.

Dintre temele discutate, amintim:

- ❖ Explicarea unor elemente fundamentale ale credinței: sfințenia, preacinstirea Maicii Domnului, cinstirea Crucii și a sfinților, Sfintele Taine, credință, sărbători, explicarea unor texte evanghelice, despre trăirea creștină.
- ❖ Problemele pe care le întâmpină familia azi.
- ❖ Necesitatea unei asistențe pastorale acordate familiei, copiilor și tinerilor.
- ❖ Au fost organizate **ateliere biblice**, în unele cercuri preoțești din protopopiatul Cluj I, în care preoții i-au învățat pe credincioși cum să citească Sfânta Scriptură, să folosească trimerile și notele explicative.
- ❖ explicarea importanței și deprinderea cântării omofone, pregătirea credincioșilor pentru participarea activă în actul liturgic, prin cântare.

Principalele probleme în care clerul nostru are datoria să se implice pe mai departe sunt: indiferentismul religios, prozelitismul sectar, recuperarea patrimoniului parohial și educația religioasă morală a copiilor și tinerilor.

Activitatea protopopilor. Protopopii din Eparhia noastră au dus la îndeplinire dispozițiile primite și au fost prezenți la ședințele Permanenței Consiliului Eparhial când au fost convocați. Parohiile au fost inspectate cel puțin o dată pe an și s-a verificat activitatea preoților și a organismelor parohiale, precum și modul în care este condusă gestiunea parohială, inventarul, arhiva, și matricolele.

La sfințirea sau resfințirea bisericilor s-au implicat pentru buna desfășurare a slujbelor arhieresti.

Protopopii au participat și la cercurile preoțești din cadrul protopopiatului, întocmind în acest sens raportul trimestrial către Chiriarh.

Începând cu data de 1 octombrie 2010 în postul de protopop la Protopopiatul Ortodox Huedin a fost numit P.C. Preot Taloș Ciprian Călin de la parohia Huedin II și secretar al Protopopiatului până la acea dată.

La Protopopiatul Dej se află în construcție noul sediu, iar la Protopopiatul Turda s-au efectuat lucrări ample de renovare.

Activitatea Ierarhilor.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu. A vizitat șantierul câtorva mănăstiri și al unor biserici aflate în construcție. A sfințit crucea monumentală de la Mănăstirea Piatra Fântânele, Protopopiatul Bistrița. De fiecare dată, prezența Mitropolitului Bartolomeu în mijlocul clerului și a credincioșilor a fost deosebit de benefică și rodnică, atât pentru credincioși cât și pentru cler. Tot la nivel de Arhiepiscopie, Chiriarhul nostru a prezidat ședințele Permanenței Consiliului Eparhial, ședința Consiliului Eparhial și a Adunării Eparhiale. Un număr de 500 persoane au primit audiență din partea Mitropolitului. A îndrumat cu fiecare ocazie implicarea clerului în dezvoltarea proiectelor sociale și a urmărit creșterea calitativă a monahismului și dezvoltarea mănăstirilor existente. A recomandat preoților să se implice activ în lucrarea misionară și pastorală a Bisericii, să cunoască problemele cu care se confruntă credincioșii, atât pe plan spiritual cât și material.

Preasfințitul Episcop-vicar Irineu Bistrițeanul. Din încredințarea Chiriarhului, în anul 2010 a săvârșit un număr de 77 Sfinte Liturghii în diferite parohii, filii și mănăstiri ale Eparhiei, rostind tot atâtea predici, 5 sfințiri și 4 resfințiri de biserici. În cadrul unor Sfinte Liturghii a săvârșit și un număr de 17 hirotoniri (întru diacon sau preot) și 10 hirotesii, prin care Chiriarhul nostru a acordat distincții unor preoți merituosi. Tot în cursul anului 2010, în diferite împrejurări, a rostit un număr de 21 cuvântări ocazionale.

În perioada celor două posturi mari s-a implicat direct în buna desfășurare a serilor duhovnicești organizate în Catedrala mitropolitană.

Preasfințitul Episcop-vicar Vasile Someșanul. A săvârșit, în cursul anului 2010, 105 Sfinte Liturghii arhieresti, 11 hirotonii întru diacon, 9 hirotonii întru preot, 2 sfințiri de biserici noi, 8 resfințiri, 3 pietre de temelie la noi biserici, 14 hirotesii, 70 Sfinte Masluri și alte peste 51 Sfinte Taine și ierurgii (botezuri, cununii, înmormântări, sfeștani, parastase, pacevernițe, binecuvântări de monumente, de troițe, sfințiri de clopote, acatiste, paraclise, tunderi în monahism etc.). La fiecare slujbă religioasă a rostit cuvânt de învățătură.

Episcopii vicari au luat parte la lucrările Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ale Adunării Naționale Bisericești și ale Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Au participat la

toate ședințele Permanenței și Consiliului Eparhial, ale Adunării Eparhiale, precum și la conferințele preoțești din Arhiepiscopia noastră.

Onorați membri ai Adunării eparhiale,

Fenomenul îngrijorător cu care ne confruntăm în cadrul parohiilor din Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, este depopularea satelor, cauzată de îmbătrânirea populației și natalitatea scăzută. Astfel mulți preoți nu pot să-și completeze salariul cu partea ce revine din fondurile proprii, rămânând chiar 3-4 luni fără salariu. Cu toate acestea, cu puține excepții, preoții își asumă misiunea de păstori ai sufletelor.

În tot acest context, Biserica înțelegând evoluția societății și privind cu luciditate la toate schimbările din jur, depune efortul de a-și articula o prezență coerentă în toate segmentele vieții, în consonanță cu nevoile oamenilor. Un sprijin esențial rezultă din dialogul dintre cler și mireni, specific Ortodoxiei, în care fiecare membru are chemarea de a contribui activ la zidirea comunității eclesiale.

Am luat la cunoștință, *Consilier administrativ bisericesc,*
Raportor, *Pr. Cristian Baciu*
Preot Ioan Trimeș

RAPORTUL ACTIVITĂȚII
SECTORULUI ECONOMIC
DESFĂȘURATE ÎN CURSUL ANULUI 2010

Deși vocația fundamentală a Bisericii este una de natură spirituală, ca formă de expresie a organizării, ea lucrează și într-o perspectivă administrativ-economică. De fiecare dată mijloacele materiale sunt insuficiente pentru întruparea deplină a tuturor nevoilor noastre, însă printr-o strategie coerentă și eficientă reușim să facem față exigențelor de natură economică, îndeplinind astfel în bună parte obligațiile și îndatoririle față de Biserica neamului nostru cel binecredincios.

Chiar dacă efectele crizei economice mondiale s-au făcut simțite și în țara noastră, anul financiar la care ne referim a însemnat și pentru Eparhia noastră un prag simbolic de trecere către o nouă etapă de creștere spirituală și împliniri în toate aspectele vieții.

A. CONSTRUIREA DE NOI BISERICI,
REPARAREA, RESTAURAREA ȘI ÎNTREȚINEREA
LĂCAȘURILOR DE CULT ȘI A ALTOR EDIFICII

Și în anul 2010 au continuat lucrările de edificare la cele peste 155 biserici parohiale și mănăstirești, aflate în diferite faze, de la fundație până la iconografie, la care se adaugă și unele lucrări de reparații la biserici și case parohiale. Prezentăm sintetic situația acestora:

1. Biserici în construcție: Prot. Ort. Cluj II – Sf. Ap. Petru și Pavel (Mănăștur, Grigorescu), Sf. Arhid. Ștefan, Cuv. Paracheva, Sf. Mihail, Sf. Ev. Matei, Sf. Ilie; Prot. Ort. Cluj I – Cojocna, Stolna, Vișea, Apahida (Capelă), Suatu, Florești, Săliște Nouă; Prot. Ort. Turda – Comșești, Luncani, Mân. Mihai Vodă, Mân. Petrești, Soporul de Câmpie, Bădeni; Prot. Ort. Huedin – Sediul protopopiatului și Paraclis, Mân. Rașca, Mân. Piatra Craiului, Măguri; Prot. Ort. Gherla - Gherla I, Gherla III, Bonțida-Filia Șator, Lujerdiu, Țaga Filia Ghiolt; Prot. Ort. Dej – Dej III (Dealul Florilor), Osoi. Sediul Protopopiat; Prot. Ort. Năsăud – Măluț, Beclean II, Mân. Salva, Mân. Ilva Mare, Mân. Dobric, Mân. Nușeni, Mân. Bichigiu, Podirei, Nușeni; Prot. Ort. Bistrița – Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Ilie, Sf. Gheorghe, Tuturor Sfinților, Jelna, Mân. Piatra Fântânele, Delureni, Țigău Filia Chiraleș.

2. Biserici în curs de pictare: Prot. Ort. Cluj II – Sf. Ilie, Sf. Andrei, Schimbarea la Față, Tuturor Sfinților, Întâmpinarea Domnului, Sfinții Apostoli Petru și Pavel, Grigorescu; Prot. Ort. Cluj I – Borșa, Feleac, Vâlcele, Cojocna, Deușu, Cară, Finișel; Prot. Ort. Turda – Câmpia Turzii (IV), Mihai Viteazu, Pădureni Fânațe, Valea Florilor (filie par. Ploscoș), Turda Băi, Câmpia Turzii V, Iacobeni, Berchieșu, Crișeni, Surduc; Prot. Gherla – Petrești Filia Salatiu; Prot. Ort. Huedin – Paraclisul Protopopiatului, Dângău Mic, Păniceni, Bolic, Someșul Cald, Filia Domoș (Parohia Călata); Prot. Ort. Dej – Bobâlna, Capela Militară; Prot. Ort. Năsăud – Dumitra, Apatiu, Mănăstirea Salva, Dobricel, Ilva Mare II. Braniște; Prot. Ort. Bistrița – Rusu Bârgăului, Sf. Treime – Bistrița, Sfântul Ilie Bistrița, Orofaia, Valea Măgherușului, Zoreni.

RAPOARTUL
SECTORULUI CULTURAL
PE ANUL 2010

PREAFERICITE PĂRINTE PATRIARH,
ONORATĂ ADUNARE EPARHIALĂ,

1. Activitatea culturală generală. În Eparhia Clujului se desfășoară acțiuni culturale foarte diverse: conferințe, seminarii, colocvii, întâlniri cu mari duhovnici, lansări de carte, consfătuiri ale clericilor pentru dezbaterea temelor de mare actualitate, întâlniri fructuoase în cadrul cercurilor pastorale. Destul de multe parohii publică periodice care se difuzează în rândul credincioșilor; unii dintre clerici colaborează la periodicele centrale și locale; la câteva parohii funcționează cercuri de pictură bisericească destinate mai ales copiilor și tinerilor; tot mai mulți preoți se implică în acțiunile școlilor și ale comunităților, adeseori împreună cu profesorii de Religie; se organizează seri duhovnicești, concerte, expoziții, pelerinaje la mănăstiri etc. În anul 2010, s-a desfășurat la Cluj-Napoca cea de a treia ediție a concursului „Lăudați pe Domnul”, competiție organizată la nivelul Patriarhiei Române și destinată corurilor catedralelor eparhiale. Corul Catedralei mitropolitane din Cluj a obținut locul I la faza mitropolitană și locul II la faza națională, iar dirijorul acesteia a primit, la Patriarhia Română, premiul pentru cel mai bun dirijor.

Vrednicul de pomenire **Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu** a continuat să susțină dinamizarea activității clerului din Eparhia Clujului; a adresat presei mesajul la sărbătoarea Învierii Domnului; a acordat câteva interviuri Televiziunii Naționale și mai multor posturi de radio; a ținut în permanență legătura cu viața culturală și socială a cetății.

Ca o recunoaștere a valorii întregii opere literare și teologice a ierarhului și omului de cultură Bartolomeu Valeriu Anania, încununată cu noua versiune a *Bibliei*, ierarhul clujean a fost ales, la 22 noiembrie 2010, **membru de onoare al Academiei Române**. De asemenea, din partea Primăriei municipiului Cluj-Napoca, a primit titlul de „Senior al Cetății”. În cadrul seriei de autor „Valeriu Anania”, prestigioasa Editură Polirom din Iași a editat patru volume: *Poeme, Străinii din Kipukua, Teatru I și Teatru II*.

În toamna anului 2010 – la nici trei ani de la înființare –, Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” a acordat 53 de burse pentru elevi, studenți, masteranzi și doctoranzi. Pentru bursele anului școlar și universitar 2010-2011, a fost alocat un fond total de 140.000 lei.

PS **Episcop Vicar Irineu Bistrițeanul** și-a adus contribuția la susținerea și dezvoltarea învățământului teologic universitar clujean. De asemenea, ca delegat al IPS Mitropolit, a prezidat conferințele preoțești de la unele protopopiate, comisia de examinare pentru ocuparea parohiilor la oraș și pentru obținerea definitivatului și a gradului II în preoție, comisiile de admitere la Seminar și de obținere a Atestatului profesional teologic, comisia de capacitate preoțească și diferite alte activități specifice. În același cadru se înscrie reprezentarea Eparhiei la diverse manifestări: simpozioane, aniversări, vernisaje, concerte etc. PS Sa a susținut mai multe conferințe, dintre care amintim: *Omul, ca existență personală, și valoarea lui*, la Centrul de Bioetică al UBB; *Tehnologia biomedicală în matca revelației divine*, la Simpozionul „Teologie și Medicină” din Bistrița; *Zelul apostolic și slujirea preoțească, astăzi*, la cursurile pastorale; *Cu Hristos pe marea vieții actuale*, la Conferința Ecumenică Internațională de la Lyon. De asemenea, Episcopul vicar a publicat mai multe studii și articole în diferite reviste.

PS **Episcop Vicar Vasile Someșanul** și-a întregit activitatea social-misionară prin prezidarea câtorva conferințe preoțești, prin cuvintele de învățătură rostite la slujbele religioase și la diferite ocazii, prin participarea la diverse evenimente și manifestări culturale: simpozioane, conferințe, colocvii, întâlniri etc., organizate mai ales în domeniul misionar.

2. Conferințele preoțești. Prima conferință preoțească semestrială a purtat titlul 2010 – *Anul omagial al Crezului ortodox și al Autocefaliei române*, la care a fost subliniată importanța dogmatică, dar mai ales misionară, pastorală și mărturisitoare a Simbolului niceo-constantinopolitan și, de asemenea, dezvoltarea deosebită a Bisericii Ortodoxe Române în ultimii 135 de ani trecuți de la obținerea autocefaliei. Conferința semestrială de toamnă a dezbătut tema: *Parohia și problemele acesteia. Dinamizarea activității pastoral-misionare la nivelul parohiei*.

3. Biserici și case parohiale - reparații curente: Prot. Ort. Turda – Turda Poiana, Turda Capelă, Turda I; Prot. Ort. Gherla – Ceaba, Sântejude, Sucutard, Buza; Prot. Ort. Dej – Unguraș, Muncel; Prot. Ort. Cluj I – Filea de Jos, Feldioara, Vălișoara, Sâmboleni, Pădureni, Sălcea, Gilău II, Jucu Gară, Sava Filia Băgaciu, Sânicosara, Vâlcele; Prot. Ort. Bistrița – Crainimăt, Sigmir, Sfântul Ioan Botezătorul, Bistrița, Tiha Bărgăului, Rusu Bărgăului; Prot. Ort. Năsăud – Ilva Mare, Năsăud I, Dumbrăvița, Telcișor, Molișet, Romului, Runcu Salvei, Telciu, Sânicosara, Florești, Nimigea de Sus, Mogoșeni; Prot. Ort. Huedin – Măguri, Biserica „Sfânta Treime” Huedin, Morlaca, Turea, Someșul Cald.

4. Biserici Sfințite, Resfințite: Prot. Ort. Cluj II – „Sfântul Gheroghe” Cluj-Napoca, „Nașterea Domnului Cluj-Napoca, „Sfânta Treime” - Cluj-Napoca, Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” Florești; Prot. Ort. Turda – Stejeriș, Petreștii de Sus; Prot. Ort. Gherla – Ceaba, Băița; Prot. Ort. Dej – Ciubanca, Urișor, Dej I; Prot. Ort. Năsăud – Năsăud II, Feldru, Rusu de Sus; Prot. Ort. Bistrița – Podirei, Ciosa; Prot. Ort. Cluj I – Coasta; Prot. Ort. Huedin – Vânători, Rașca Pleș, Biserica Spital Huedin.

Pe lângă lăcașurile de cult menționate, la nivel de eparhie au mai fost efectuate lucrări de reparație (schimbat geamuri, centrala termică, împrejmuț cu gard, ș.a.) și la alte biserici parohiale, conform statisticilor primite de la protopopiate.

Costul total al lucrărilor executate pentru construcția, reparația și pictura bisericilor și edificiilor bisericești din Eparhia noastră, în anul 2010, se ridică la suma de **14.896.017 lei**, care provin de la: contribuții de la credincioși – 5.615.619 Lei; ajutoare din cota de 40 % FCM reținută de eparhie – 31.200 Lei; Ministerul Culturii / Secr. Stat Culte - 5.481.000 Lei; Guvern/Prefecturi – 181.498 Lei; Consilii Județene – 338.700 Lei; Primării – 2.456.500 Lei; Sponsori – 791.500 Lei. În total, **11.720.017 Lei**.

B. CATEDRALA MITROPOLITANĂ

În cursul anului 2010 au fost efectuate lucrări de reparații și întreținere în valoare de 115.361,20 lei.

C. LUCRĂRI REALIZATE LA IMOBILE ALE CENTRULUI EPARHIAL

Și pe parcursul anului financiar la care ne referim, au fost efectuate diferite lucrări de reparație, întreținere și modernizare la Centrul Eparhial, valoarea lucrărilor ridicându-se la suma de 118.838,36 lei.

D. CONSTRUIREA CENTRULUI DE ÎNGRIJIRI PALIATIVE „SFÂNTUL NECTARIE” DIN MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA

În cursul anului 2010 s-a reușit finalizarea construcției în roșu urmând finisajele interioare și exterioare. Pentru lucrările menționate până la finele anului 2010 s-a achitat suma de **724.718,74 lei**, conform situației de lucrări aprobate.

E. POSTUL DE RADIO „RENAȘTEREA”

Și în anul financiar precedent, Postul de Radio „Renașterea” a avut un rol important pentru împlinirea vocației misionare a Bisericii la nivel de Eparhie.

La propunerea conducerii radioului au fost necesare următoarele investiții: înlocuirea antenelor vechi cu antene noi; creșterea puterii de emisie la 400 W, îmbunătățindu-se în acest fel zona de serviciu; achiziția de calculatoare.

Făcând o analiză financiară a investițiilor menționate, cât și a cheltuielilor, privind salariile personalului angajat și contribuțiile aferente, asigurările de bunuri, utilitățile, chirii pentru antenă ș.a., acestea s-au ridicat la suma de 385.242 lei, bani proveniți de la Centrul Eparhial 253.215 lei, protopopiate 48.300 lei, subvenție Consiliul Județean 83.727 lei.

În încheierea expunerii prezentului raport, cu durere în suflet și cu bună cuviință întregul sobor al colaboratorilor și ostenitorilor Sectorului economic, aducem prinosul nostru de recunoștință, Părintelui nostru Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu, cel mutat de la noi, care timp de 18 ani de arhipăstorie prin cuvânt și faptă pilduitoare, a contribuit decizional și decisiv, la îndeplinirea majorității proiectelor propuse.

Dumnezeu să-l ierte, să-l odihnească și să-i facă parte de împărăția cerească!

Consilier economic,
Arhid. Gavril Vârva

3. Facultatea de Teologie. Sub conducerea Pr. Prof. Dr. Ioan Chirilă, un număr de 478 studenți urmează cursurile universitare, la cele patru secții; 148 tineri frecventează cursurile de master, iar alți 62 pe cele doctorale. Au fost tipărite în continuare revistele de specialitate ale Facultății; a fost organizată conferința internațională *Credință și mărturisire, istorie și actualitate: Simbolul niceo-constantinopolitan; Autocefalia și Patriarhatul Bisericii Ortodoxe Române* și cel de-al treilea Colocvii Național de Teologie Dogmatică Ortodoxă. Anual, în cadrul Facultății se desfășoară cursurile de îndrumare pastorală pentru clerici și activitatea de pregătire continuă și de perfecționare pentru obținerea gradelor didactice. S-au întreținut contacte cu instituții de învățământ din străinătate, unele cadre didactice clujene susținând cursuri la Universități dinafara granițelor țării. Au fost continuate bunele relații ale Facultății cu Institutul Pedagogico-Teologic din Stuttgart, iar pentru specializarea Teologie Ortodoxă Socială au fost inițiate relații cu două institute diaconale germane de renume. Corul Facultății a oferit, adesea, răspunsurile la Sfintele Liturghii din Catedrală și a susținut tradiționalele concerte. Din punct de vedere misionar, studenții s-au implicat în activitățile Arhiepiscopiei.

4. Seminarul Teologic. Funcționează cu un număr de 200 de elevi, pregătiți de 18 cadre didactice. Directorul Seminarului este Pr. asist. dr. Cristian Sonea. Activitatea școlară a urmărit în special accentuarea aspectului formativ al învățării și pregătirea pentru o mai bună colaborare cu societatea civilă, iar cea dinafara sistemului educațional direct a cuprins acțiuni culturale, didactice și misionare. Și-a continuat activitatea noua linie de studiu aparținând profilului uman, specializarea filologie, care a fost acreditată începând cu anul 2008-2009. Activitatea misionară pe care elevii seminariști o desfășoară în parohiile Arhiepiscopiei a fost continuată și în cursul anului precedent. În cadrul activității extrașcolare, ansamblul coral a oferit în câteva rânduri răspunsurile liturgice la diferite slujbe din Catedrala arhiepiscopală și a susținut mai multe concerte.

5. Religia în Școală este predată de un număr total de 342 persoane. Prin strădania inspectorilor pentru disciplina Religie: Dna Ruxandra Hulpe – în Județul Cluj – și Pr. Lazăr Cozman în Bistrița-Năsăud, dar și prin efortul profesorilor de Religie, s-a întărit statutul Religiei în școală ca disciplină fundamentală. Mai bine de 60% dintre elevi se spovedesc și se împărtășesc în marile posturi. Dintre activitățile extracurriculare ale elevilor amintim: cercuri de creație, concursuri școlare, expoziții de artă creștină, pelerinaje, înregistrări audio și video etc. Se impune pe mai departe realizarea unei mai strânse colaborări a profesorului de Religie cu preotul paroh, pentru buna pregătire a tinerei generații în duh creștin.

6. Patrimoniul cultural bisericesc. A fost diagnosticată starea câtorva locașuri de cult monumente istorice și a picturii lor, s-au oferit îndrumări și soluții, s-au întocmit planuri de intervenții, iar unele proiecte se află în curs de finalizare. Icoanele pe lemn din colecția Arhiepiscopiei au intrat în proces de consolidare, iar comisia coordonată de dl. Acad. Marius Porumb definitivează proiectarea amenajării noii Colecții Muzeale în demisolul Catedralei mitropolitane.

7. Relațiile ecumenice. A fost continuat parteneriatul ecumenic cu Biserica Evanghelică Lutherană din Württemberg/Germania. O delegație a Casei Diaconale din Stuttgart s-a aflat în Arhiepiscopia Clujului, de sărbătoarea Învierii, la invitația Societății Femeilor Ortodoxe. A continuat buna dezvoltare a legăturile ecumenice dintre organizațiile de tineret române și germane și cele dintre Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj și Institutul Pedagogico-Teologic din Stuttgart.

8. Radio „Renașterea”. Conduc de stavrofora Gabriela Nemeș, continuă să emită la Cluj-Napoca și la Bistrița, desfășurându-și extraordinara activitate misionară, culturală și socială. Emisiunile radioului pot fi ascultate on-line și pe internet. Ca o reușită a eforturilor din anul 2010, la începutul anului curent, antenele de emisie au fost amplasate în vârful Heniu, de unde se asigură o mai mare rază de serviciu pentru ascultătorii din județul Bistrița-Năsăud.

9. Editura și revista „Renașterea” au fost conduse de către dna Nicoleta Pălimaru. Au fost editate și tipărite un număr de 19 lucrări. Revista „Renașterea”, cu suplimentul „Filocalia”, continuă să fie un periodic bisericesc de referință.

S-a urmărit o cât mai bună îmbinare a subiectelor de mare actualitate și a articolelor teologice cu realități din cuprinsul Eparhiei și al Patriarhiei Române.

Revista lunară de cultură și spiritualitate românească „**Tabor**”, condusă de Pr. Cătălin Pălimaru și-a câștigat, la aproape patru ani de la apariție – datorită conținutului, graficii și apariției consecutive –, un loc bine definit între revistele bisericești și între cele de cultură.

10. Biroul de presă, condus de către Pr. Bogdan Ivanov, a mediatizat pozițiile luate de IPS Mitropolit în probleme de interes major; a transmis către Radio și Revistă informațiile de actualitate; a continuat, pentru al patrulea an, colaborarea cu „Monitorul de Cluj” în realizarea săptămânală a unui supliment religios; s-a continuat lucrul la noua pagină de internet a Mitropoliei; s-a realizat colaborarea cu birouri de presă de la Patriarhie și de la Centrele eparhiale din țară etc.

PREAFERICITE PĂRINTE PATRIARH,
ONORATĂ ADUNARE EPARHIALĂ,

Sunt multe alte acte de cultură eclezială așezate în firescul vieții de parohie și de protoierie. Activitatea Sectorului Cultural – cu împliniri și neîmpliniri – s-a dorit a fi specifică, dinamică, promptă și cu rezultate cât mai bune. Important este să se fi realizat un pas înainte în misiunea asumată în lume de fiecare dintre noi, în numele lui Hristos și al Bisericii.

Le mulțumim colaboratorilor de aproape și de mai departe pentru munca lor. Le mulțumim oamenilor de bine pentru intenție, sprijin și sfătuire. Pentru toate, însă, Ți mulțumim lui Dumnezeu.

Consilier cultural,
Pr. Ștefan Iloaie

Am luat la cunoștință,
Raportor al Consiliului Eparhial,
Acad. Nicolae Edroiu

RAPORT DE ACTIVITATE AL SECTORULUI MISIONAR – SOCIAL PE ANUL 2010

Activitatea misionar-socială a Bisericii se desfășoară potrivit vocației sale raportându-se la realitățile social-economice ale contextului istoric actual. Sistemul de asistență socială în Biserica Ortodoxă Română este determinat de slujirea misionară și pastorală a Bisericii, are profil social filantropic și este integrat și organizat în cadrul structurilor administrativ-organizatorice ale Bisericii Ortodoxe Române. Eparhia Clujului desfășoară o lucrare misionară, de asistență socială, diaconală și filantropică prin intermediul Sectorului Misionar-Social. Coordonat de Preasfințitul Vasile Someșanul, Sectorul Misionar-Social are în componență un consilier eparhial misionar social, un inspector eparhial pe probleme de asistență-social caritativă și unul pentru tineret, doi asistenți sociali (unul cu atribuții în cadrul Centrului Social-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare”) precum și un coordonator de programe pentru tineret. În anul 2010, Sectorul Misionar-Social a obținut din partea Statului acreditarea ca **furnizor de servicii sociale primare**.

I. ASISTENȚA RELIGIOASĂ ÎN SPITALE, UNITĂȚI MILITARE, PENITENCIARE ȘI AȘEZĂMINTE DE OCROTIRE SOCIALĂ.

În unitățile medicale din cuprinsul Eparhiei sunt încadrați în prezent 30 de preoți de slujire caritativă, din care 12 sunt retribuiți de către Ministerul Sănătății și Familiei, 15 retribuiți de către Secretariatul de Stat pentru Culte, unul de Ministerul Apărării Naționale și doi îmbericiciți în spitale fără retribuire. Preoții de slujire caritativă oficiază Sfintele Slujbe în 22 de capele și biserici special amenajate în cadrul instituțiilor pe care le deservește.

În unitățile militare din cadrul Eparhiei sunt încadrați șase preoți militari. Unitățile din Cluj-Napoca subordonate Ministerului Administrației și Internelor, și anume Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență și Inspectoratul Județean de Jandarmi, sunt deservite de către doi preoți misionari.

Pe raza teritorială a Eparhiei noastre funcționează două penitenciare, la Gherla și Bistrița, o secție penitenciară la Cluj-Napoca și un spital penitenciar la Dej, în cadrul acestora activând trei preoți: doi preoți capelani permanenți, iar unul slujește temporar.

În instituțiile de protecție socială ale Statului (Centre de Plasament pentru Copii, Centre de Îngrijire și Asistență pentru Vârșnici și Școli Speciale) sunt încadrați opt preoți misi-

onari care slujesc în șase capele sfințite, iar ceilalți în spații provizorii amenajate pentru săvârșirea serviciilor religioase.

II. PROIECTE ȘI PROGRAME SOCIALE DERULATE ÎN ARHIEPISCOPIA CLUJULUI.

A. Asociația Filantropică Medical-Creștină „Christiana”- Filiala Cluj-Napoca. Integrată în sistemul de asistență socială al Arhiepiscopiei, A.F.M.C. „Christiana” – Filiala Cluj a împlinit, în anul 2010, menirea nobilă pentru care a fost înființată. Din încredințarea vrednicului de pomenire Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu și sub coordonarea și îndrumarea directă a Preasfințitului Vasile Someșanul, A.F.C.M. „Christiana” a inițiat și derulează principalele proiecte sociale din Eparhie, axate pe diferite categorii de beneficiari:

I. Centrul Social-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare”, Cluj-Napoca: a) *Proiectul „Școala Socială Christiana”*; b) *Programul de meditații școlare*; c) *Proiectul „Solidaritate creștină”*; d) *Cantina Socială „Sfântul Arhidiacon Ștefan”*;

În cadrul proiectului MASA BUCURIEI, inițiat de Patriarhia Română, au fost distribuite beneficiarilor cantinei și produsele oferite de magazinul Selgros (în valoare totală de 86.940,71 lei).

e) *Centrul Comunitar pentru Tineret*;

II. Policlinica fără plată „Sf. Pantelimon”, Cluj-Napoca:

a) *Proiectul socio-medical*; b) *Proiectul „Sf. Dimitrie Basarabov” – Informare și Consiliere în Adicții*; c) *Proiectul „Pentru Viață”- pentru combaterea numărului mare de avorturi*;

III. Centrul de Îngrijire și Asistență „Sfântul Nicolae”, Mociu;

IV. Grădinița Socială „Acoperământul Maicii Domnului”, Turda;

V. Centrul de Servicii Sociale pentru Copii „Acoperământul Maicii Domnului”, Cluj-Napoca;

B. Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Vârșnice „Acoperământul Maicii Domnului”, Turda;

C. Proiectul de Îngrijire la Domiciliu „Sfântul Vasile cel Mare”, Cluj Napoca;

D. Tabăra pentru Copii „Valea Vadului”;

E. Programul de Acțiune Comunitară, Gherla;

F. Cabinetul Medical Social – Bistrița;

G. Căminul de Bătrâni „Aurel și Dudica Milea”, Dobric;

H. Centrul de Recuperare Neuromotorie de Tip Ambulatoriu, Turda;

J. Centrul de Recuperare Psihoneuromotorie pentru copii cu handicap „Sf. Irina”, Turda;

I. Centrul Comunitar de Tineret, Turda;

K. Cantina Socială „Protopop Aurel Munteanu”, Huedin.

Proiecte de viitor

1) **Centrul de Îngrijiri Paliative „Sf. Nectarie” Cluj-Napoca** este un proiect demarat la inițiativa Preasfințitului Vasile Someșanul care va oferi asistență spirituală și medicală unui număr de 20 de beneficiari (persoane bolnave în stare avansată). În 2010, investiția în acest proiect se ridică la valoarea de 724.718, 74 lei.

2) **Policlinica fără Plată pentru persoane cu venituri mici „Sfinții Doctori Cosma și Damian”** – este un proiect care se află în prezent în faza de aprobare a autorizației de construcție de către Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca și va avea locația pe strada Slănic F.N din Cluj Napoca.

III. SLUJIREA APROAPELUI PRIN COLECTE DE ÎNTRAJUTORARE.

În anul 2010, a fost organizată în cadrul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului o **colectă specială** pentru sprijinul sinistraților din nordul Moldovei, suma totală colectată fiind de 672.385 lei. La aceasta s-a adăugat și **colecta** pentru copilul Drumețu Raul Traian (5 ani), în valoare de 88.955 lei, necesară pentru o intervenție chirurgicală în străinătate. Prin intermediul Fondului „Filantropia”, la nivelul Centrului Eparhial, s-a constituit o rezervă financiară de 97.460 lei, din care un procent de 30%, respectiv suma de 29.238 lei a fost virată în contul Patriarhiei. În cadrul Proiectului „Cutia Milei” sumele acordate săracilor pe întreaga Eparhie, pe anul 2010, se ridică la valoarea de 217.421,3 lei.

Numărul beneficiarilor proiectelor și programelor sociale, în anul 2010, dezvoltate la nivelul Eparhiei Clujului a fost de peste 5034 de persoane și familii.

Bugetul total al activităților sociale desfășurate în cadrul Eparhiei Clujului a fost:

Asociația Filantropică Medical Creștină „Christiana”: - 862.435, 56 lei

Proiectele Eparhiei și ale celorlalte asociații care funcționează cu binecuvântarea Chiriarhului: – 2.229.607,04 lei

Proiectele sociale finanțate integral de Consiliile locale și Consiliul Județean la care Eparhia Clujului este partener: - 1.688.068,57 lei

Total General: - 4.844.111,17 LEI

IV. MISIUNEA BISERICII PRIN APORTUL PREOȚILOR MISIONARI, A TINERILOR ORTODOCȘI ȘI A ORGANIZAȚIILOR DE MISIUNE ORTODOXĂ.

Un important proiect misionar, început încă din anul 1997 din inițiativa vrednicului de pomenire Arhiepiscopul și Mitropolitul Bartolomeu, s-a desfășurat neîntrerupt până în prezent în perioada posturilor de peste an și vizează activitățile misionare desfășurate de elevii și studenții teologi în parohiile Eparhiei noastre. Activitatea misionară, în anul 2010, s-a desfășurat în 40 de parohii și a constat în cântarea la strană, cuvintele de învățătură rostite la Sfânta Liturghie și discuțiile cu preoții și credincioșii din parohiile vizitate. Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, Filiala Cluj a organizat tradiționalele seri duhovnicești și a editat în continuare „Foaia Filocalia”, supliment al Revistei Renașterea participând, de asemenea, la sfințirea căminelor studențești. Au fost organizate în vara anului 2010, trei tabere pentru copii și tineret la Mărișel, la care au participat 128 copii și adolescenți. Liga Tinerilor Creștini Ortodocși Români este prezentă și activă în orașele Bistrița, Turda, Dej și Câmpia Turzii.

În anul 2010, Centrul Eparhial a constituit un fond special pentru studenții și elevii merituosi, dar fără posibilități materiale, în valoare de 50.613 lei fiind acordate burse de studiu unui număr de 54 de beneficiari. Sub patronajul Eparhiei Clujului funcționează și **Grădinița „Sf. Stelian”** care, în anul 2010, a avut înscriși un număr de 50 de preșcolari.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu, la inițiativa profesorilor de religie și cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Vasile Someșanul, în cadrul Eparhiei Clujului s-a demarat un proiect misionar-cultural care vizează tipărirea și distribuirea gratuită a cărții „**Sfintele Evanghelii și rugăciuni alese**”, Editura Renașterea 2008. Cartea a fost tipărită în 70.000 de exemplare, din care 60.000 au fost distribuite gratuit, prin profesorii de religie elevilor de liceu din cuprinsul județului Cluj și, la solicitare, unor școli din alte județe, iar 10.000 au fost distribuite spre vânzare la prețul de 1 leu pentru a asigura o parte din costurile de tipar.

V. COMITETELE PAROHIALE

Reorganizarea Comitetelor Parohiale în conformitate cu cerințele actuale ale vieții bisericești aprobată de Sfântul Sinod s-a dorit a fi un impuls pentru dinamizarea slujirii aproapelui și implicarea comunităților de credincioși în actul de misiune socială. În cadrul Eparhiei noastre, Comitetele Parohiale au fost reorganizate ținând seama de modificările introduse de Sfântul Sinod prin implicarea femeilor în susținerea activităților sociale, misionare, culturale, administrative și de tineret. În acest sens, această reorganizare a determinat o mai bună cunoaștere a comunităților de către preoți, precum și la solidarizarea comunității în vederea slujirii aproapelui.

Onorată Adunare Eparhială,

Oricât de modestă ar fi misiunea socială într-o parohie, „liturgia fratelui” poate fi regăsită în viața de zi cu zi a credincioșilor care alcătuiesc respectiva comunitate eclezială, fără eforturi prea mari. Biserica se află, însă, în acest moment în fața unei importante provocări, deoarece un întreg cadru legislativ o așteaptă pentru a se implica semnificativ în activități de asistență socială în mod instituționalizat. Toate aceste activități trebuie să se subsumeze însă misiunii centrale a Bisericii, care este mântuirea, spre a nu se ajunge doar la o filosofie umanistă care să nu aibă ca temei și finalitate persoana Mântuitorului Hristos.

Raportor al Consiliului Eparhial, Consilier misionar social,
Pr. Mircea Dejeu Tustin Liciniu Câmpian

Parteneriat educațional între Protopopiatul și grădinița din Huedin

Protopopiatul Ortodox Român Huedin prin Părintele Protopop Ciprian Talos, desfășoară pe perioada anului școlar 2010 – 2011 un parteneriat educațional, care se adresează grupei mari – pregătitoare de la Grădinița „Prichindeii Veseli” Huedin. Proiectul poartă titlul imperativului adresat de către Mântuitorul Iisus Hristos „Lăsați copiii să vină la Mine!”. El se desfășoară la inițiativa Doamnelor Educatoare Boca Viorica și Sabău Corina Mirela.

Întâlnirile dintre părintele protopop și copii au loc în fiecare lună, și până acum s-au abordat următoarele teme: „Copiii și biserica”; „Sfinții arhangheli Mihail și Gavril-ocrotitorii copiilor” (împărțirea copiilor în Paraclisul Protopopiatului); „Nașterea lui Iisus” (serbare de Crăciun); „Simboluri ale credinței - Sfânta Cruce și icoanele”; „Rugăciunea - calea spre Dumnezeu” (învățarea unei rugăciuni).

Scopul acestui parteneriat este educarea copiilor în spiritul valorilor moral-religioase și cunoașterea învățăturilor Bisericii Ortodoxe.

Pentru frumusețea mesajului catehetic redăm argumentul acestui proiect: „Educația religioasă a copiilor trebuie încercată încă de la cea mai fragedă vârstă, atunci când caracterele lor sunt în formare, pentru că primii ani ai copilăriei sunt hotărâtori pentru evoluția lor ulterioară.

Copiii, încă de mici vin în contact cu realități, simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații, în înțelesul lor cel mai simplu, este bine să le cunoască. Mai întâi în familie, apoi în grădiniță și școală ei învață să-și manifeste într-un anumit fel sentimentele, își formează deprinderi de conduită cu ajutorul cărora să devină persoane deschise comunicării cu Dumnezeu și cu semenii.

Prin acest parteneriat ne propunem să ajutăm copiii să-și deschidă mintea și sufletul spre credință, să-i familiarizăm cu norme și reguli ale credinței. Dorim să înțeleagă că a crede înseamnă a te bucura de tot ceea ce ai, înseamnă speranța în ziua

de mâine, încrederea că putem fi mai buni, mai drepti, că putem să prețuim oamenii de lângă noi cu tot ce au mai bun, că putem să ne ajutăm semenii, că putem să acceptăm credința lor.

Folosind mijloacele și metodele potrivite nivelului de înțelegere a copiilor, vrem să ne aplecăm cu grijă, delicatețe și răbdare, cu pricepere și numai în cunoștință de cauză asupra educației religioase a preșcolariilor. În felul acesta, avem speranța că ei vor deveni mai buni, mai cinstiți, mai iubitori, reușind să-i convingem totodată că cei care se încredințează în mâinile Domnului vor deveni desăvârșiți, așa cum El însuși este desăvârșit în dragoste, în înțelepciune, în bucurie, în frumusețe”.

✎ Biroul de presă

Biblia cu ilustrații. Ultimul proiect editorial de excepție al Mitropolitului Bartolomeu

Proiectul și motivația sa

Biblia cu ilustrații este un proiect editorial dorit și demarat de către Mitropolitul Bartolomeu Anania de fericită memorie, fiind una din ultimele sale dorințe ce se înscrie în spiritul testamentului său. Primul din cele opt volume ar fi trebuit să apară pe 18 martie 2011, adică în ziua în care ierarhul de la Cluj ar fi împlinit 90 de ani. Moartea sa face din această intenție festivă un prilej de comemorare, circulația largă a textului biblic prin ediția de față reprezentând și împlinirea uneia dintre dorințele testamentare ale Înaltpreasfințitului Bartolomeu. Potrivit contractului încheiat cu editura, drepturile de autor sunt destinate „Fundăției Mitropolitului Bartolomeu”, care sprijină cu burse zeci de elevi și studenți merituosi, dar fără resurse materiale, fapt ce va fi menționat și în caseta redacțională a fiecărui volum.

Ce aduce nou această ediție?

Biblia cu ilustrații reprezintă, nemodificat, textul „ediției jubiliare” a Sfinței Scripturi, așa cum acesta a fost tipărit de mai multe ori, inclusiv în ediția de la Cluj din 2009, la Editu-

ra Renașterea. Ediția ilustrată nu înlocuiește ca text de referință actuala ediție a Sfântului Sinod. Noutatea acestei ediții rezidă în cel puțin trei aspecte: formatul (mult mai ușor manevrabil), ilustrațiile și hărțile în dreptul capitolelor la care fac referință, iar nu la finalul textului, așa cum era până acum uzanța. Formatul celor șapte volume permite un acces mai ușor la textul biblic, această ediție putând fi folosită inclusiv ca material didactic la orele de religie. Ilustrațiile sunt o combinație vizuală inedită între fotografiile din Țara Sfântă, hărți și fresce de la mănăstiri și biserici din România și Balcani. Se realizează astfel un dialog permanent între memoria istorică și cea spirituală, între spațiul geografic și cel duhovnicesc. Hărțile sunt plasate tot din dorința de a ilustra concret locurile Revelației, drumul parcurs de umanitate spre Cuvântul lui Dumnezeu.

Cui i se adresează?

Biblia cu ilustrații se adresează unui public de limbă română foarte larg, indiferent de confesiune, ediția urmând a fi difuzată pe scară largă în România, Republica Moldova și Diaspora. Ediția de față poate reprezenta un deosebit de util instrument didactic. Notele explicative care însoțesc textul biblic reprezintă un ghid ideal pentru o înțelegere mai precisă a contextelor istorice, culturale și religioase în care au fost scrise și date mai departe cărțile Vechiului și Noului Testament. Nu în ultimul rând, limpezimea și frumusețea limbii conferă textului un plus de atractivitate, lectura Bibliei în varianta Mitropolitului Bartolomeu fiind o adevărată lecție de stil, precizie, bogăție de nuanțe, de expresii arhaice puse în sintaxă modernă.

Unde se va găsi?

Începând din 18 aprilie 2011 și timp de 8 săptămâni, fiecare volum al Bibliei cu ilustrații va fi difuzat, în fiecare luni, împreună cu ziarul Jurnalul Național la un preț de 14,99 lei. Colecția întregă va fi disponibilă și în rețeaua de librării, precum și în toate magazinele de carte din țară.

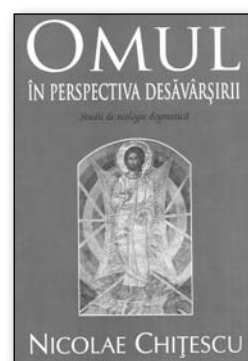
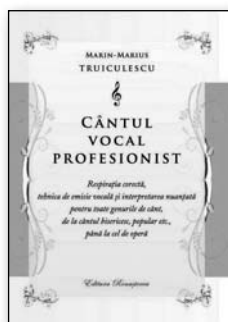
✎ Biroul de presă

Editura Renașterea oferte:

TAINA SFÂNTULUI MASLU
Paul Meyendorff
150 pag., format 145x205 mm,
Preț 20 LEI.

CÂNTUL VOCAL PROFESIONIST
Marius-Marin Truculescu
316 pag., format 145x205 mm,
Preț 20 LEI.

OMUL ÎN PERSPECTIVA DESĂVÂRȘIRII
Studii de teologie dogmatică
Prof. dr. Nicolae Chițescu
249 pag., format 145x205 mm,
Preț 22 LEI.

TEOLOGIA DOGMATICĂ ȘI SIMBOLICĂ, vol. II
(manual pentru Facultățile Teologice)
Prof. N. Chițescu,
Pr. prof. I. Petreună, Pr. prof. Isidor Todoran,
ed. a III-a, 308 pag.,
format 170x240 mm,
Preț 30 LEI.

RADIO RENĂȘTEREA

CLUJ – 91 MHz / FM

BISTRIȚA – 102 MHz / FM

Ora	LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂȚĂ	DUMINICĂ
06.00	Rugăciunile dimineții						
06.30	CEASURILE DIMINEȚII						CEASURILE DIMINEȚII 07.00 Radiojurnal; 08.00 Evanghelie și Liturghie
07.00	06.30 Ceasul I; 07.00 Radiojurnal;						
08.00	08.00 Sfânta Liturghie (în direct din Catedrala Mitropolitană)						
10.05	Sfinții Părinți, contemporanii noștri						10.00 SFÂNTA LITURGHIE (în direct din Catedrala Mitropolitană)
10.35	Ceasul III					Cântări bisericești	
11.00	Evanghelie și Liturghie (r)	Cerul pe pământ (r)	Ca toți să fie una (r)	Spiritualitate ortodoxă pe unde hertziene (r)	Dialoguri (r)	Liturghie și icoană (r)	
11.30	Psalmi						
12.05	Experiențe pastorale (r)	Etică și societate (r)	În umbra Legii (r)	În lumina Taborului (r)	Dogmele dreptei credințe (r)	Atelier biblic (r)	Cântări bisericești
12.35	Ceasul VI					Păhărelul cu nectar	
13.00	Radiojurnal						
13.10	Clasica						
14.00	Post Meridian Magazin					Din Viață și din Duh	Tainele operei
15.00						Paraclisul Maicii Domnului	Catebism (r)
16.00						Apa cea vie a Ortodoxiei	Cuvântul Vieții
16.30	Ceasul IX					Muzică sacră	
17.00	Radiojurnal						
17.15	Cuvântul Vieții						Cântări bisericești
17.30	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Byzantion	Retrospectiva religioasă
18.00	PAVECERNIȚA MARE (în direct din Catedrala Mitropolitană)						Priveghere (în direct din Catedrala Mitropolitană)
19.00	Joi - Seară duhovnicească						
19.30	Acatistul zilei						
20.05	Cerul pe pământ	Ca toți să fie una	Spiritualitate ortodoxă pe unde hertziene	Dialoguri	Liturghie și icoană	Din Viață și din Duh (r)	
20.35	Agenda culturală						
21.00	Etică și societate	În umbra Legii	În lumina Taborului	Dogmele dreptei credințe	Atelier biblic	Catehism	Experiențe pastorale
21.30	Cântări bisericești						
22.00	Radiojurnal						
22.10	Sfinții Părinți, contemporanii noștri (r)					Acatistul zilei	
22.40	Rugăciunile de seară						
23.00	Liniștea nopții						

RADIOJURNAL: L-D 07.00 13.00 17.00 22.00 ȘTIRI: L-V 10.00 12.00 14.00 15.00 16.00 20.00 S 10.00

Editorial

Întrebarea în fața porții

Deseori ne aflăm ca în fața unei porți, bătând și așteptând Stapânul să iasă, să ne primească în casa Sa și să ne cinstească. Deseori, și stând în fața porții, ne întrebăm dacă El e chiar stăpân asupra casei Sale și necuviincios purtăm haina pe care din părinți El ne-a dat-o.

E o pornire fundamentată în natura proprie oamenilor să ispitească validitatea unei asemenea întrebări care e în esență o cerere. Drumul către Hristos e ca o rugăciune vie, în care ne ancorăm mai mult durerile, nevoițele și puținele speranțe decât gândul puternic de a-L cunoaște. Dar Hristos, Preabun, vede în lacrimile noastre nu amărăciunea chinurilor, ci lumina dorinței de a-L căuta, de aceea El face această rugăciune vie!

Este o semantică fină în ceea ce vrem să știm, începând chiar de la cuvântul Dumnezeu și terminând în brusca finalitate a neîncrederii. Cuvântul Dumnezeu este cel mai bun exemplu al naturii introspective pe care chiar El ne-a lasat-o spre a-L putea descoperi. Acest cuvânt semnifică, de fapt, ceva ce depășește orice putere omenească a înțelegerii. El transcende limba, dimensiunea reală în care a fost conceput și trimite spre o latură inaccesibilă omului gânditor în trup. Și aici aș puncta neputința omului de a-L găsi în măsuri cuantificabile, așa cum vrem noi a fi demonstrat. Dar această neputință este practic începutul drumului. Hristos însuși este începutul, iar primul pas pe care trebuie să-l facem este chiar urmarea Chipului slavei Sale în modul în care a pățimit pentru mântuirea omului.

În tot ceea ce a făcut Hristos, de la naștere până la răstignire, vedem zugrăvită perfect imaginea creștinului. Smerenia, un dar dumnezeiesc, ar fi cea pentru care ar trebui să ne rugăm, astfel încât această virtute să devină bază întru clădirea unei relații cu Dumnezeu.

Finalitatea întrebării în fața porții cuprinde în sine motivul pentru care cred că fundamentala neîncredere pe care o încercăm e față de noi înșine, sentimentul dat transpunându-se într-o cerere. Inima e plină de îndoială nu de existența lui Dumnezeu, întru care aceeași inimă a fost zidită, ci de blândețea și bunătatea Sa. Pentru că omul se știe păcătos și nu poate concepe o asemenea dragoste, deși vrea să o afle... Iar de aici începutul drumului, care este pietros și îngust, dar care duce către o Împărăție fără sfârșit, zămislită de Stapânul nostru... și întru Acesta aflăm o dragoste nesfârșită.

✎ *Andrei Mitrică*

Eveniment

Evenimente cultural-duhovnicești la ASCOR

Droicții de filme urmate de discuții despre „Fenomenul Pitești” și despre marele savant clujean Nicolae Mărgineanu, expoziție de măștișoare și pictură la demisolul Bisericii din Hasdeu, reînceperea atelierelor și prezentarea activităților ASCOR, plus un pelerinaj la mănăstirile din împrejurimile Clujului, toate au fost organizate de către ASCOR Cluj la sfârșitul lunii februarie și în prima jumătate a lunii martie. Evenimentele culturale și activitățile deja bine puse la punct de către asociația tinerilor creștini din Cluj au fost bine venite și bine primite de către studenți, mai ales după o perioadă de examene în care nu au avut timp pentru a bucura ochiul și urechea cu lucruri ce destind starea duhovnicească.

Seri de film despre perioada comunistă din România, eveniment organizat de ASCOR în cadrul căruia a fost proiectat pentru prima dată la Cluj documentarul Demascarea

Tinerii au manifestat un interes deosebit pentru lansarea filmului „Demascarea”, regizat de Nicolae Mărgineanu după cartea „Pitești.

Cronica unei sinucideri asistate” a cercetătorului și tânărului istoric de la Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICMER) și scenaristul filmului, Alin Mureșan, care la sfârșitul lunii februarie a venit în Cluj pentru a lansa a doua ediție revizuită și adăugită a cărții menționate mai sus, dar și pentru a prezenta proiectul detaliat despre „Fenomenul Pitești”. Înainte de lansarea oficială de la Biblioteca Centrală Universitară (BCU), istoricul Alin Mureșan și binecunoscutul regizor al cinematografului românesc au fost invitați de ASCOR Cluj să participe la un eveniment de două zile intitulat „Procesul comunismului în imagini” pentru a prezenta în premeră pelicula „Demascarea”, dar și o serie de filme ale lui Nicolae Mărgineanu, precum: „Amfiteatre și închisori”, „Undeva în Est” și „Arhitectura și puterea”. După vizionarea filmelor, cei prezenți în sală au avut posibilitatea să discute cu invitații și să afle mai multe detalii despre tragicele evenimente ale istoriei românești.

„Fenomenul Pitești” – cea mai cumplită școală de tortură și de reeducare a regimului comunist totalitar, unicul fenomen din tot spațiul ex-sovietic ce a avut drept scop distrugerea în masă a personalității umane prin torturi inimaginabile, prin metode bine elaborate astfel încât cei supuși tehnicilor diabolice de mutilare a trupului și a sufletului, majoritatea fiind tineri intelectuali care au avut o atitudine refractară față de regimul comunist, trebuiau să se demasce, să își renege familia, neamul, credința, istoria și toate valorile care au stat la baza formării lor ca și personalități. Filmul este o derularea a evenimentelor și o prezentare detaliată a „fenomenului Pitești” relatată de supraviețuitorii experimentului anti-uman de la Pitești.

Scenaristul documentarului, Alin Mureșan, spune că a adunat mărturiile timp de mai bine de cinci ani, analizând dosarele din cadrul CNSAS, realizând interviuri cu foștii deținuți politici, dar și elaborând o cercetare amplă despre metodele de tortură, despre deținuții de la Pitești și despre tortionarii acelei închisori. Potrivit tânărului cercetător, „Demascarea” a fost realizat cu ajutorul multor oameni cu suflet mare, produsul final fiind destinat românilor care vor să cunoască adevărul despre filele negre ale istoriei acestui neam.

Expoziție de măștișoare și pictură la demisolul bisericii din Hasdeu

In luna măștișorului, Biserica Studenților din Hasdeu a găzduit o expoziție intitulată *Măștișoarele Iulianei – expoziție de pictură și desen dedicată Măștișorului*. Vernisajul a avut loc pe patru martie, eveniment în cadrul căruia a fost prezent PS Vasile Someșanul și Teodora Roșca, pictor iconar. Toți doritorii au avut posibilitatea să viziteze expoziția pe parcursul întregii luni martie în catacomba Bisericii Studenților din Hasdeu, spațiu dedicat evenimentelor culturale și întâlnirilor în duh.

ASCOR Cluj a redeschis atelierul

A început de primăvară Asociația Studenților Creștini din România (ASCOR), filiala Cluj a organizat în cadrul Bisericii din Hasdeu o întâlnire generală cu actuali, foști și viitori membri. Întrunirea s-a vrut a fi o prezentare a tuturor activităților ASCOR mai ales pentru tinerii care nu fac parte din asociație, cu scopul de a face cunoscute atelierul, acțiunile sociale și proiectele organizate de către ascoriști.

La întâlnirile generale ale ASCOR tinerii interesați de activitățile asociației au posibilitatea să afle mai multe detalii și să întrebe direct despre modul în care acestea se desfășoară. De asemenea, ei pot interacționa cu responsabilii și coordonatorii proiectelor sau atelierelor. Totodată, cei care simt că se identifică și vor să facă parte dintr-o organizație cu profil creștin-ortodox care desfășoară în deosebi acțiuni filantropice pot deveni membri ASCOR prin completarea unei fișe de adeziune.

Conducerea ASCOR Cluj, prin intermediul vicepreședintelui Oana-Raluca Băilă, a ținut să ofere celor prezenți la adunare cât mai multă informație pentru a-i face pe tineri curioși, dar, totodată să-i provoace și la implicare în activitățile asociației. Oferta referitoare la atelierul de pictură a icoanelor, de litografie, metaniere, muzică psaltică, întâlnirile pentru vizionarea filmelor, încondeierea ouălor rămâne valabilă în continuare, coordonatorii acestora fiind pregătiți să își desfășoare activitățile cât mai atractiv.

Totuși, conducerea ASCOR a venit și cu propuneri de atelier noi. De exemplu, de anul acesta, va exista un atelier de toacă, ținut de președintele ASCOR, Cătălin Bucevschi, care va avea loc în fiecare marți de la ora 20.00. Oana Băilă, pe lângă atelierul de încondeiere a ouălor, va fi responsabilă și de activitatea de cioplitură în lemn ce va avea loc în fiecare vineri de la ora 17.00.

Biblioteca ASCOR a fost reamenajată și completată, așteptând tinerii dornici de lecturi duhovnicești să se afunde în rafturile pline de cărți mai vechi și mai noi.

Activități în timpul postului Sfințelor Paști

In postul Paștilor, înainte de bucuria întâmpinării Marelui Sărbători, a Învierii Mântuitorului, ASCOR Cluj organizează tradiționalele seri duhovnicești cu invitați deosebiți care prin cuvântul lor vin să îi întărească pe tineri, să îi încurajeze în purcederea pe calea credinței, să le dea sfaturi duhovnicești și să le vorbească despre această perioadă frumoasă de dinaintea Învierii Mântuitorului. Anul acesta printre invitați se numără mult îndrăgitul părinte de la Sibiu, Vasile Mihoc, Părintele Crăciun Oprea care la o vârstă venerabilă de 85 de ani nu a refuzat invitația ASCOR și a venit să le vorbească tinerilor despre tradiții, despre credință și despre dănuirea neamului românesc. De asemenea, clujenii vor mai avea posibilitatea să stea de vorbă cu Părintele Vasile Vlad, dar și cu alți buni îndurmători de suflete tinere.

Pentru că postul este o perioadă propice de sporire duhovnicească, ASCOR Cluj a invitat studenții, dar nu numai, să participe la un pelerinaj la mănăstirile din împrejurimile Clujului. Astfel, au fost vizitate mănăstirile Nușeni, Salva, Parva, Cormaia, Cășiel și Nicula. Peste tot au fost întâmpinați cu multă căldură și ospitalitate. Deși programul a fost unul destul de intens, cu participare la vecernie, la privegherea de noapte, iar duminică dimineața bucuria de a fi prezenți la Sfânta Liturghie, tinerii au reușit să depășească oboseala și să absoarbă în totalitate fiecare clipă petrecută în cadrul lăcașurilor sfinte unde dănuiește liniștea, pacea și buna orânduială a celor trebuincioase pentru suflet.

✎ *Tatiana Onilov*

Pagini din caietul meu albastru...

Pag. 2

Ziua când mi s-a schimbat viața...

Amenii au impresia că este nevoie de evenimente gigantice pentru a li se schimba viața: o catastrofă, o minune, o experiență vecină cu moartea, o hotărâre, un șoc, în fine, o trăire esențial diferită față de tot ce au cunoscut ei până atunci. De ce altceva și-ar pune atât de mult nădejdea în promisiunile făcute de Anul Nou? Tocmai pentru că se așteaptă ca schimbarea să le pice din cer odată cu „marele eveniment” al intrării într-un alt ciclu de 365 de zile și 6 ore. Însă ei nu privesc dincolo de cerul acestei lumi, așa că tot ceea ce le poate pica de sus e numai praf de artificii și, implicit, scrum de deziluzii. Se rămâne astfel în „neschimbare” doar pentru că Întâmplarea Schimbătoare de Vieți întârzie să apară.

Ziua când mi s-a schimbat mie viața a fost atât de „grandioasă”, încât nici nu-mi amintesc când a avut loc... nici măcar cu aproximație... a fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu

Idei de lectură

Taina iubirii, Mitropolitul Antonie de Suroj,
traducere din limba rusă de Adrian Tănăsescu-
Vlas, București: Editura Sophia; Alexandria:
Cartea Ortodoxă, 2009

Că fiecare carte are o taină este deja clișeistic experimentat. Dar dacă această taină se anunță încă din titlu a vorbi despre o altă taină, parcă începi să-ți analizezi harta gândirii și a trăirii pentru o nouă descoperire; altfel (tehnic) spus, te pregătești moral pentru o metalectură. Și totuși spunerea autorului este atât de simplă! Vorbește cu tine! Nimic complicat lexical, nimic scorțos ideatic, nimic rigid în relaționarea cu cititorul, nimic distant. Taina o înțelegi tot tainic, și-o apropiezi tainic, o trăiești tainic, nu descoperind-o, ci descoperindu-ți-se. Pur și simplu.

s-ar mărturisi. Nu pot spune precis nici cum anume mi s-a întâmplat, nici unde exact... Știu doar că într-o bună zi lumea a început să fie altfel, iar pentru aceasta a fost de ajuns ca un singur gând să-și ia umil tălpășița din mintea mea și s-o pornească tiptil spre inimă. Cine știe cât o fi stat el în pribegie, ce obstacole a avut de trecut și ce fiare lăuntrice a înfruntat până să ajungă din palatul de cleștar al rațiunii în ieslea inimii... Cert este că nici nu mi-am dat seama când a ajuns la destinație. Făcuse totul cu atâta discreție! Fără surle și trâmbițe, gândul de la Hristos s-a așezat smerit în locul cuvenit, schimbându-mi pe nesimțite nu doar sufletul, ci toate simțurile făpturii. Am ajuns să privesc altfel în jurul meu odată ce am putut vedea cât de adâncă este priceperea lui Dumnezeu cu lucrurile cele mari ale universului, dar și cât de fină este atenția Lui față de cele mărunte. Am ajuns să-i aud altfel pe oamenii de lângă mine odată ce am putut asculta cum se îngrijește Dumnezeu tainic de fiecare dintre noi. Am ajuns să iau în brațe viața cu speranță și curaj și putere, odată ce am văzut iubirea dumnezeiască îmbățișându-ne deznădejdiile și nepuțințele și fricile. Deci gândul care îi dăduse de gândit inimii mele și o cucerise treptat s-ar traduce grăbit prin *uimirea de a conștientiza lucrarea Sfintei Treimi în lume!*

Prin urmare, ziua când mi s-a schimbat mie viața este clipa în care nu m-am mai supărat pe ploaie pentru că îmi uitasem eu umbrela acasă, când nu m-am mai enervat pe colegi pentru lipsa mea de răbdare, când nu m-am mai întristat de asprimea unor vorbe, pentru excesul meu de mândrie... Lumea a devenit alta atunci când am realizat că nimic nu se întâmplă fără îngăduința lui Dumnezeu. Iar dacă toate câte îmi sunt date de la El le primesc, povara lor devine „jug ușor” pentru că știu că au un rost. Și câtă liniște aduce acceptarea în locul înverșunării...

Înainte mă revoltam că îngheț zece minute în stație și autobuzul tot nu se arată. Dar oare nu știa Dumnezeu pentru ce bătrânică s-a milostivit șoferul de a așteptat mai mult, numai să apuce și ea să urce? Oare nu știa Dumnezeu pentru evitarea cărei mașini conduse de un tânăr băut a încetinit el autobuzul preț de vreo două semafoare? Oare nu știa El că prin cele zece minute de așteptare îmi dăruia de fapt zece minute de mântuire, zece minute în care să îmi îndrept mințile către cer, măcar cât ține cuvântul „Doamne, dă să vină douășcinciu!”?... Dumnezeu știa toate acestea. Eu nu... Eram prea preocupată să mă gândesc la frigul care îmi cuprindea trupul în stație, în așteptarea unui amărât de autobuz.

Atunci mi-am dat seama că n-are niciun rost să tot pun „de ce?”-uri în fața unor situații a căror rezolvare pare dincolo de mine: de la banalele „De ce s-a luat netul? De ce mi s-a șters folderul? De ce se grăbește? De ce nu mai răspunde o dată?” și până la profundele „De ce mi se întâmplă mie asta? De ce tocmai acum? De ce tocmai aici? De ce tocmai pe el? De ce fără de ea?”. Am învățat să-mi spun singură: „Lasă! Știe Dumnezeu de ce! Tu vezi ce poți face între timp!”... și uite cum într-o clipită nimic pe lume nu mai devine cu adevărat nesoluționabil. Chiar și din marele bau-bau al secolului XXI, boala care ne macină națiunea, nu rămâne decât o caricatură caraghioasă! Căci, în definitiv, ce este *stresul*? O adunătură de frici, neputințe, slăbiciuni, panicări, lipsă de timp, de energie, de vlagă și de viață pentru un eveniment ce se apropie și pe care este foarte probabil să îl ratăm din exact aceleași motive. E ca un șarpe Uroboros de care moșii noștri nu s-au spăimântat, căci ei știau una și bună „Șarpeleui cumplit/Capul s-a zdrobit.” (*Praznic luminos*). Noi am uitat să trăim astfel pentru că nu-l mai punem pe Dumnezeu în făpturi și în fapte. Chipul Lui nu îl mai vedem în frumusețea naturii și pe fețele noastre, ci rămâne tipărit doar în cărțile de rugăciuni. Lucrarea Lui nu o mai simțim vie pe pământ, deoarece ne imaginăm că ea are putere numai în cer, după moarte.

Dar Domnul nostru Iisus Hristos ne spune clar: „Priviți la păsările cerului, că nu seamană, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe, și Tatăl vostru Cel cereș le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai presus decât ele?” (Matei 6, 26).

Ce ciudat... Eu credeam cu toată tăria în vorbele Mântuitorului, dar nimic nu s-a schimbat până nu m-am încrezut în ele. Le ascultam cu urechi dornice, dar viața mea a rămas aceeași până când nu am început să și fac ascultarea...

Dacă aș fi așteptat să-mi iasă în cale Marea Întâmplare Schimbătoare de Vieți pentru a pune început nou la căpătâiul meu de creștin, probabil că și astăzi m-aș fi aflat în așteptare, singură, într-o stație de autobuz...

✎ Dana Filaropol

nilor din cărciumă că sunt de fapt în castel și că ei nu văd asta și că ar fi cazul să se poarte ca atare, deci ca niște nobili. Este un îndemn la o redescoperire a identității (și totuși cine suntem?), a celui alt care devine aproapele și prin el a lui Dumnezeu, căci de la aproapele vine mântuirea. Însă regăsirea nu e una lipsită de simțul conștientului, mai mult e chiar dramatică și poartă însemnele transfigurării: „Dragostea este tocmai extrema suferință, durerea pentru că omul e nedăsăvârșit și totodată minunarea pentru că el este atât de uluitor, irepetabil de frumos. Și iată, dacă privești măcar o dată la om în felul acesta, poți să îl îndrăgești în pofida a tot ce le sare în ochi altora”. Aici e taina în toată splendoarea ei...

✎ Ana-Maria Neag

Tristețea – hotar între pierzanie și mântuire

iața este un dar dumnezeiesc cu cărări rânduite de Domnul pentru viața veșnică, superioară acesteia. Suferințele, încercările vieții ne supun unei tristeți profunde. Raportarea la realitățile curente cauzează întristarea sufletului.

În una din conferințele organizate de ASCOR, avându-l ca invitat pe Înalt Prea Sfințitul Serafim Joantă, întristarea a fost definită ca fiind de două tipuri: întristare după Dumnezeu și întristare după lume. Potrivit distinsului oaspete, tristețea după lume aduce moarte, slăbește virtutea și îndepărtează de credința ortodoxă. Însă cea după Părintele Ceresc presupune lacrimi, pocăință, devenind o tristețe bucuroasă care oferă mângâiere duhovnicească.

Tristețea este o stare sufletească împletită cu deznădejde și descurajare, stare ce reprezintă răul pe care omul îl vede în viața sa. Altfel spus, această stare apăsătoare este urmarea absenței binelui. În cadrul conferinței, Părintele Serafim a spus că neliniștea sufletescă duce la patimi, depresii sau alte boli, acestea fiind declanșate de anumite tragedii sau drame personale ce provoacă îndoiala față de cele sfinte, îndepărtarea de bucurie, de adevăr, determină lipsa de încredere, pierderea răbdării și decăderea spirituală. Mai mult decât atât, se poate ajunge chiar la respingerea celor din jur, la izolarea și adâncirea rănilor. De multe ori, singurătatea vine de la noi înșine. Prin izolare și încrâncenare, reușim să înrădăcinăm tot ce-i mai rău și mai înșelător. Uităm de rugăciune, de virtuțile morale și spirituale, dându-ne pe mâna diavolului, iar *demonul se bucură mai puțin când păcătuim, decât atunci când deznădăjduim din pricina păcatelor* spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Lucrarea demonică influențează gradul de tristețe al omului, mai ales atunci când acesta cade în deznădejde. Diavolul se folosește de acest motiv pentru a mări suferința, a spori patima. Drept urmare, omul este supus unei morți spirituale, care treptat duce la moarte fizică. Toate strădaniile duhovnicești se năruie odată cu descumpănirea. Cu toate acestea trebuie să-L găsim pe Dumnezeu, să ne întâlnim cu El prin rugăciune. Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că *nenorocirile sau pedepsele aduse peste noi de Dumnezeu în viața noastră taie o mare parte din chinurile de dincolo*. Cu cât încercăm să ne apropiem de Domnul, gândurile necurate ne afundă în neîncredere și îndoială. „Trebuie să stăruim în citirea cărților sfinte, să ne întărim, să lăsăm lumina Duhului Sfânt să ne umple sufletul de liniște”, i-a sfătuit mitropolitul Germaniei pe tinerii care nu de puține ori nimeresc în această capcană. Iar îndemnul Sfântului Ioan Gură de Aur sunt Haide, deci, să scuturăm praful acestei tristeți! [...] *Să nu ne lăsăm aruncați în prăpastie, să ne sârguim, să ne venim în fire.*

Chiar dacă ne întoarcem față de la Ziditorul nostru, El nu încetează să se îngrijească de fiecare clipă a vieții noastre, să ne pregătească pentru mântuire. Dacă ne lăsăm copleșiți de mâhnirea lumească, pierdem sublimul întâlnirii cu Domnul.

✎ Andreea Micu

Continuare în numărul următor

Redactor: Tatiana Onilov

Equipa: Andrei Mitrică, Ana-Maria Neag, Gabriela Bulgaru, Dana Filaropol, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dâga.

Adresa ASCOR:

Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:

Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300

revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567